

[Uvodnik](#)

(Cvjetana Plavša-Matić)

[Nevladine organizacije danas: raznolikost volonterskih iskustava](#)

(Kofi Annan)

[A zašto, uopće, "mjeriti" volonterski rad?](#)

(Bojana Ćulum, SMART)

[Zakon i volonterski duh?](#)

(Katerina Hadži-Miceva, ICNL, Budimpešta)

[Trećina stanovnika Amsterdama volontira u udrugama](#)

(Melita Bačić)

[Pojmovnik civilnoga društva: filantropija](#)

(Ante Vučković)

[Zajedničkom kampanjom do podizanja svijesti](#)

(Ruža Beljan)

[Udruge izvješćuju s međunarodnih skupova](#)

[Izobrazba za buduće europsko civilno društvo](#)

(Cecilia Liljegren)

[Započeo Program informiranja i izobrazbe o EU za predstavnike udruga iz Hrvatske](#)

(Igor Vidačak)

[Pitate? Odgovaramo.](#)

(Veronika Borčić)

[Menadžeri Zagrebačke banke kao volonteri?](#)

(Vesna Ledić Oppenheim)

[Deutsche Bank pomaže najsiriromašnije dijelove Londona](#)

(Lana Narančić)

[U kojim je državama moguće dobiti vizu za volontiranje?](#)

[Novosti u izdavaštvu](#)

[Sa svih strana](#)

Uvodnik

Poštovane čitateljice i poštovani čitatelji!

Ovaj broj časopisa *Civilnodruštvo.hr* posvećen je volonterstvu ili dobrovoljnom radu svih ljudi koji svoje znanje, stručnost, slobodno vrijeme, a nadasve dobru volju i srčanost pružaju osobama u potrebi i zajednici u kojoj žive i rade.

Možda nam se ponekad učini da među nama baš i nema puno volontera i volonterka. Činjenica je da se o njima i o njihovim aktivnostima u nas malo govori, mediji općenito slabo izvješćuju o pozitivnim akcijama, o naporima tih ljudi, makar su usmjereni na opću dobrobit.

Međutim, i na tom polju prije nekoliko godina dogodila se prekretnica. Dogodila se 2001., godina koju je UN proglasio Međunarodnom godinom volontera. Republika Hrvatska pridružila se svjetskom obilježavanju tako što je prvi put volontere javno nagradila za njihov rad. Naime, Ured Vlade RH za udruge dodijelio je 23 priznanja za volonterski rad volonterima i volonterkama te organizacijama koje se bave dobrovoljnim radom. Tom prigodom uručeno je priznanje i gospođi Heather Mills, s kojom je u pratnji, na svečanost primanja nagrada, došao i veliki glazbenik sir Paul McCartney, što je bila dodatna nagrada, a i iznenađenje za sve okupljene volonterke i volontere.

Od te godine do danas u Hrvatskoj se na području volonterstva događaju stalni pomaci. Ponajprije, od te godine neprekidno djeluje Nacionalni odbor za razvoj volonterstva, a na lokalnoj i na regionalnoj razini uvriježilo se, gotovo bi se moglo reći tradicionalno, obilježavanje 5. prosinca - Svjetskoga dana volontera.

Prošle je godine organizirana Prva nacionalna konferencija o volonterstvu; izrađen je Prijedlog nacrtu zakona o volonterstvu, koji je poslan Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kako bi se pripremio za službenu proceduru prihvaćanja.

Zahvaljujući dijelu tih postignuća, uz ovaj broj poklanjamo Vam CD-ROM s 10 promidžbenih videospotova o volonterima/volonterkama, što ga je izradila udruga Fade in, kao i tekst Prijedloga zakona o volonterstvu u obliku u kojem je dostavljen Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Nadamo se da ćete tekstove objavljene u ovom broju sa zanimanjem pročitati i da ćete se odlučiti, ako to već niste učinili, pretplatiti na časopis. Podsjećamo da je časopis *Civilnodruštvo.hr* dvojezični dvomjesečnik kojega izdajemo i u elektroničkom obliku na internetskom portalu www.civilnodrustvo.hr, a da je kao tiskovina dostupan jedino u pretplati.

Od travnja 2005. svi naši pretplatnici na časopis moći će ostvariti pravo na besplatno pohađanje dvaju edukacijskih modula u organizaciji Nacionalne zaklade a čekaju ih i dodatne pogodnosti, pa i nagrade.

Najavljujemo da će časopis *Civilno.društvo.hr* u idućem broju analizirati različite oblike suradnje države i nevladinog, neprofitnog sektora u Europi i svijetu, kao i aspekte te

suradnje, od dodjele financijskih potpora do suradnje na izradbi nacionalnih strategija, programa i zakonodavstva.

Svjesni da ovako važan i sveobuhvatan časopis neće biti moguće uređivati bez povratnih informacija pretplatnika i šire zainteresirane javnosti, pozivamo Vas da nam se sa svojim prijedlozima i komentarima javite na info@zaklada.civilnodrustvo.hr

Ugodno Vam čitanje,

Cvjetana Plavša-Matić

Nevladine organizacije danas: raznolikost volonterskih iskustava

Govor glavnoga tajnika UN-a Kofija Annana na 54. godišnjoj konferenciji Odjela za informiranje javnosti i nevladinih organizacija (DPI/NGO) 2001. godine

Nevladine organizacije danas: raznolikost volonterskih iskustava

Kofi Annan

Statistički podaci pokazuju da su koristi od volonterskog rada u Sjedinjenim Američkim Državama ravne onima koje ostvaruje devet milijuna zaposlenih (u punom radnom vremenu), što je vrijednost od 225 milijarda dolara godišnje. U malobrojnim državama u kojima se ti doprinosi mjere, računa se da oni čine čak 8 do 14 posto bruto domaćeg proizvoda.

Govor glavnoga tajnika Kofija Annana u New Yorku, iznesen danas pred sudionicima Pedeset četvrte konferencije Odjela za informiranje javnosti i nevladinih organizacija:

Ova je međunarodna godina volontera pravo vrijeme da se sagledaju iskustva volonterskog rada.

Mnogi ljudi kažu da volonterstvo postoji samo u bogatim zemljama i među dobrostojećim članovima društva. Ja kažem da je volonterstvo glavna ljudska pobuda koja postoji gotovo u svakoj zemlji. U mnogim zemljama u razvoju volontere često smatraju okosnicom društva.

Postoji još jedan mit o volonterstvu, a to je da se radi o altruizmu ili milosrđu. Danas znamo da volontiranjem dobivaju svi, a možda najviše baš oni koji daju.

Volonterstvo se ponekad smatra i divljenja vrijednim nastojanjem, ali bez velikih stvarnih gospodarskih rezultata.

U stvari, statistički podaci pokazuju da su koristi od volonterskoga rada u Sjedinjenim Američkim Državama ravne onima koje ostvaruje devet milijuna zaposlenih (u punom radnom vremenu), što je vrijednost od 225 milijarda dolara godišnje. U malobrojnim

državama u kojima se ti doprinosi mjere računa se da oni čine čak 8 do 14 posto bruto domaćeg proizvoda.

U ovom kratkom vremenu koje ćemo danas provesti zajedno, želim se usredotočiti na tri izazova: epidemiju HIV-a/side, borbu protiv siromaštva i ono što moramo učiniti kako bismo zaštitili svjetski okoliš. Ne samo da su ti izazovi među pitanjima globalnog programa koje treba najhitnije riješiti nego su oni i posebno pogodni za ono što udruge i volonteri rade najbolje.

Prošlo je više od dva mjeseca od Posebne sjednice Opće skupštine o HIV-u/ sidi.

Svijest o toj bolesti sve je veća. Ljudi i vlade o njoj sve više javno govore i time nadvladavaju stigmu, šutnju i osjećaj srama koji ih je predugo sprječavao da joj se odupru.

Udruge i aktivisti - volonteri - trebali bi biti osobito ponosni zbog uloge koju su imali u tom napretku. Napokon, njihovi glasovi često su bili jedini koji su upozoravali na učinak side, osobito u vrijeme kada se bolest tek bila pojavila. Danas bolje znamo što treba činiti.

Spomenuto je da će tu bitku sada dobivati jedna po jedna zajednica. I doista, usluge terenske kućne njege koje pružaju volonteri mnogim su osobama u lokalnoj zajednici bitne u pružanju temeljne skrbi:

- U Venezueli je pokrenut klub kupaca koji nabavlja lijekove i medicinski materijal
- U Južnoj Africi lokalni trgovci i prodavači dijele kondome i pružaju informacije
- Isto tako, u cijelome svijetu, obrazovni projekti mladih za mlade mijenjaju gledišta, a lokalnim financiranjem pridonosi se sprječavanju oskudice u kojoj žive neke obitelji.

Pa ipak, u mnogim područjima zaraza se brzo širi. Skrb i liječenje i dalje su nedostižni prevelikom broju ljudi. Šutnja prevladava u prevelikom broju područja. Znanost tek mora dostaviti neki lijek ili cjepivo. I dok se društva mobiliziraju za treće desetljeće s HIV-om i sidom, još se jedanput obraćamo vama.

Naporno smo radili na tome da naglasimo značenje side, ne samo kao problema koji se tiče javnoga zdravstva nego i kao pitanja razvoja. Napokon, ta bolest uzima najveći danak među hraniteljima obitelji i najproduktivnijim članovima društva. Bolest je do sada odnijela gotovo 22 milijuna života, 13 milijuna djece postalo je siročad, a 36 milijuna muškaraca, žena, djevojčica i dječaka danas je zaraženo. I sam HIV postao je jedna od glavnih zapreka razvoju, osobito u najpogođenijim zemljama.

Ostale zapreke s kojima se suočavamo u borbi protiv siromaštva dobro su poznate: trgovinske zapreke, oprost dugova, sve manja službena pomoć za razvoj, loše upravljanje, diskriminacija žena, sukobi.

U današnje vrijeme suočavamo se s novim iskušenjem: može li se globalizacija oblikovati tako da njezine koristi dopru do siromašnih, od kojih je velika većina ostavljena izvan novoga globalnoga gospodarstva.

Budući da siromaštvo još nije iskorijenjeno i budući da se priprema još takvih sastanaka, bilo bi sramotno za sve nas kada ne bismo uspjeli uspostaviti konstruktivan dijalog. Isto bi tako bilo tragično kad bismo izgubili povjerenje u globalizaciju prije nego što nam se pruži prilika da iskoristimo sav njezin potencijal.

Ni globalizacija ni razvoj neće uspjeti ako ih se ne bude nastojalo postići u skladu sa zemljinim ekosustavima i prirodnim bogatstvima. To je označilo prekretnicu u koncepciji Sastanka na vrhu o Zemlji iz 1992. Pa ipak, i previše smo često u ovome desetljeću, koje je od tada proteklo, nastavili raditi po starom. A uvriježila su se i neka štetna, pogrešna shvaćanja.

Kaže se, primjerice, da bi zaštita okoliša ograničila, pa čak i ugrozila, gospodarski rast. U stvari, istina je upravo suprotna: ako ne zaštitimo Zemljin prirodni kapital, nećemo moći održati gospodarski rast. Štoviše, cijena neaktivnosti često se zanemaruje.

Također se govori da rješenja za sprječavanje globalnog zatopljenja i drugih problema moraju čekati otkrića budućih naraštaja. Pa ipak, danas ima na stotine rentabilnih tehnologija i postupaka koji nisu štetni za okoliš. A posljednjih godina napredak u iskorištavanju obnovljivih izvora energije premašuje očekivanja.

Naposljetku, kaže se da očuvanje okoliša ima samo ograničen potencijal. Ali, ekonomisti se uglavnom slažu da bi poboljšana energetska učinkovitost, kao i druge tzv. no regrets strategije mogle donijeti velike koristi za malu cijenu ili bez ikakvog troška.

Istina je da na raspolaganju imamo ljudske i materijalne resurse kojima se može ostvariti održivi razvoj. Ali kako bismo to ostvarili, moramo prestati biti toliko defenzivni u gospodarskom smislu i gledati kratkoročno, nego iznaći političku hrabrost da se usmjerimo na održivi razvoj u dugoročnom razdoblju.

Nevladine organizacije znaju bolje od većine ljudi da katastrofični scenariji nisu dovoljni kako bi ljude i vlade potaknuli na djelovanje. Zbog toga su toliko aktivne na terenu, od kampanja čišćenja okoliša do programa koji zagovaraju spašavanje prašuma. Volonteri imaju i ključnu ulogu u pomaganju Svjetskoj meteorološkoj organizaciji u praćenju vremena i klime. I doista, ekološki pokret je na neki način izvukao ono najbolje iz volonterskih iskustava.

Dopustite mi da navedenim trima izazovima dodam još jedan: privlačenje više mladih ljudi vašim ciljevima. Mladi bi trebali s vama biti na prvim crtama globalnih promjena. Ako ostanu na marginama društva, svi ćemo biti osiromašeni.

Vaše organizacije mladima nude mnoge mogućnosti za uključivanje u aktivnosti usmjerene na stvaranje boljeg svijeta - kao što to radi naš vlastiti program volontera Ujedinjenih naroda. Želim vas potaknuti da doprete i do ostalih te da svoje redove obogatite dinamičnošću i idejama koje mladi ljudi imaju tako mnogo.

Ljudi koji volontiraju u mladosti najvjerojatnije će i kasnije u životu opet volontirati. Zbog toga bi i sama budućnost građanskog aktivizma mogla ovisiti o tome koliko ste uspješni u ostvarivanju toga cilja.

Poticaj za davanje doprinosa postoji. On je potencijalni izvor ljudskog napretka. Naš je izazov da ga iskoristimo u najbolje svrhe.

Program zacrtan za sve vas u Milenijskoj deklaraciji složen je i ambiciozan. Vlade, a ni nevladine organizacije, ne mogu ga ostvariti same.

Vlade bi trebale odoljeti svojoj uobičajenoj navici da gledaju na nevladine organizacije samo kao na suparnike. Umjesto toga morale bi priznati vrijednost doprinosa nevladinih organizacija stvaranju zdravoga društva.

Istodobno, nevladine organizacije bi trebale priznati ulogu i odgovornosti koje države imaju pred zakonom.

Kad vlade i nevladine organizacije nauče raditi jedne s drugima, u vlastitoj državi i na međunarodnom planu, svi će biti na dobitku. Posljednjih godina pojavilo se obilje plodonosnih i inovativnih partnerstava. Ujedinjeni narodi će dati sve od sebe kako bi nastavili otvarati svoja vrata i biti mjesto gdje se svi mogu udružiti i pronaći zajedničko uporište.

Želim zahvaliti svima vama, udrugama i volonterima diljem svijeta, na svemu što činite kako biste svijet učinili boljim i sigurnijim mjestom. Jasno vam je da najvažniji nije pristup ili nedostatak pristupa sjedištu Ujedinjenih naroda, nego je najvažnije ono što činite kad se vratite kući kako biste ostvarili naše zajedničke ciljeve - blagostanje i mir. Pođimo, svi zajedno, u smjeru provedbe.

Mnogo vam hvala.

A zašto uopće mjeriti volonterski rad?

Prvo istraživanje volontiranja u Hrvatskoj

A zašto uopće volonterski rad?

Rezultati istraživanja volontiranja pokazali su da je u g. 2000. 43,7% ispitanika sudjelovalo u nekom obliku volonterskih djelatnosti. Za usporedbu, podaci Ujedinjenoga Kraljevstva iz g. 2003. otkrivaju da je ondje volontiralo 51% odrasle populacije; u Kanadi, od 24 milijuna stanovnika s 15 i više godina, njih 7,5 milijuna. Analizom stajališta o razlozima zbog kojih se u nas razmjerno malo volontira izveden je zaključak da je tako poglavito zato što se volonterski rad u Hrvatskoj ne cijeni dovoljno.

Bojana Čulum, Udruga SMART, Rijeka

Prvo istraživanje volonterstva

Međunarodna godina volontera obilježena je u Hrvatskoj 2001. brojnim aktivnostima. Udruga SMART pridružila se obilježavanju Međunarodne godine volontera istraživanjem koje je trebalo pokazati kolika je uključenost građana u civilne inicijative u zajednici volonterskim radom. Osnovni razlog odabira toga istraživačkog projekta nametnula je činjenica da Hrvatska ozbiljno zaostaje u istraživanjima civilnoga sektora, posebno u istraživanju značajka

volonterskoga rada, što je jedan od temelja razvoja civilnog društva. Dugoročno se istraživanjem htio poboljšati status volontera u zajednici i motivirati veći broj ljudi na volontiranje, a kratkoročno istražiti volontiranje u Primorsko-goranskoj županiji. Za potrebe istraživanja sastavljen je *Upitnik o volontiranju*, u čijoj je primjeni, na uzorku od 1550 ispitanika, sudjelovalo 30 volontera. Upitnikom su se analizirala (I.) opća stajališta o volontiranju, (II.) stajališta o volontiranju u Hrvatskoj, (III.) volonterske aktivnosti ispitanika, (IV.) mišljenja ispitanika o unaprjeđivanju volonterskog rada, (V.) motivacija na individualnoj razini, a posebna je pozornost posvećena (VI.) komentarima teme Upitnika. Rezultati istraživanja objavljeni su u publikaciji autorice prof. dr. sc. Jasminke Ledić, koja je bila i stručna voditeljica projekta. U ovom će se članku ukratko predočiti samo najvažniji rezultati, a detaljnije informacije dostupne su na internetskoj stranici www.smart.hr.

Stajališta o volontiranju

Rezultati ispitivanja stajališta o volontiranju pokazali su da ispitanici općenito o volontiranju misle pozitivno, ali se potanjim razmatranjem utvrdio jak utjecaj neovisnih varijabla, pa je, primjerice, analiza s aspekta dobi otkrila da je starija populacija volontiranju naklonjenija od mlađe. Trend negativnoga gledanja mladih na volontiranje nije pokazalo samo to istraživanje; jednako su nezadovoljavajući bili i britanski rezultati (Institute for Volunteering Research). Našom se analizom utvrdilo da ispitanici s višom naobrazbom pozitivnije gledaju na volontiranje, da materijalno stanje na odnos prema volontiranju nema znatnijeg utjecaja, da mu je otopno stanovništvo manje naklonjeno, a da ga članovi udruga - očekivano - više cijene.

Analizom stajališta o razlozima zbog kojih se u Hrvatskoj razmjerno malo volontira izveden je zaključak da je tako poglavito zato što se *volonterski rad kod nas ne cijeni dovoljno*. () . Neki su se ispitanici požalili da se u *školama volontiranju ne pridaje dovoljno pažnje pa djeca i mladi nemaju gdje naučiti o volontiranju* te da se u *olontiranju ne pridaje dovoljno pažnje u medijima*. (<Želim još jednom naglasiti da je promidžba jako bitna, osobito u medijima jer danas što nije na TV-u, za to ljudi i ne znaju.>)

Koliko često volontiramo?

Volonterske aktivnosti ispitanika analizirane su s obzirom na vrstu, učestalost, usmjerenost volonterskog iskustva i zadovoljstvo (kvalitetu) njime. Rezultati su pokazali da je u g. 2000. 43,7% ispitanika sudjelovalo u nekom obliku volonterskih aktivnosti. Za usporedbu, podaci Ujedinjenoga Kraljevstva iz g. 2003. otkrivaju da je ondje volontiralo 51% odrasle populacije, a u Kanadi, od 24 milijuna stanovnika s 15 i više godina, njih 7,5 milijuna. Impresivan postotak naših sugrađana koji su sudjelovali u volonterskim aktivnostima u g. 2000. veoma je brzo pao na testu učestalosti sudjelovanja. Naime, *analiza učestalosti* pokazuje da je populacija koja je volontirala u 2000. (istaknimo još jedanput - 43,7%) najčešće sudjelovala u takvim aktivnostima samo jedanput ili nekoliko puta u godini, pa se stoga teško može govoriti o gospodarskoj snazi odnosno vrijednosti volonterskog rada. Za usporedbu, 59% tinejdžera u SAD-u, u dobi od 12 do 17 godina, volontira 3,5 sati tjedno pa je količina volonterskog rada u organizacijama civilnog društva jednaka učinku 9 milijuna zaposlenih uz puno radno vrijeme. Godišnja je vrijednost volonterskog rada Velike Britanije u g. 2003. iznosila oko 60 milijarda eura, što volontiranje stavlja na treće mjesto na ljestvici doprinosa

za BDP, a prosječna je godišnja gospodarska vrijednost volonterskog rada u Mađarskoj oko 55 milijuna eura.

Nalaz o slaboj učestalosti volontiranja stanovništva jedan je od najvažnijih u ovom istraživanju i poziva na poduzimanje ozbiljnijih obrazovnih i promidžbenih akcija. *Analiza neovisnih varijabla* pokazala je da su žene i ispitanici s nižom naobrazbom više vezani uz predškolske ustanove, škole i crkvu, a muškarci i ispitanici s višom naobrazbom uz političke stranke i udruge. Nadalje, pokazalo se da stariji ispitanici češće sudjeluju u volonterskim aktivnostima od mlađih (što je u izravnoj vezi i s pozitivnijim gledanjem starije populacije na volonterski rad), da ispitanici iz Rijeke češće volontiraju od stanovnika otoka i Gorskog kotara, nabraženiji češće od manje naobraženih, a članovi udruga češće od nečlanova. Najviše ispitanika volontiralo je upravo u djelatnostima udruga (43%), pa se može pretpostaviti da djelatnost udruga znatno utječe na popularizaciju volonterskog rada.

Analiza usmjerenosti volonterskih djelatnosti pokazala je da ispitanici najviše rade za organizaciju koja im je djelovanjem bliska i poznata (46,4%) ili pomažu osobama koje poznaju (37,7%). Više od dvije trećine ispitanika dobro se osjeća kad volontira i zadovoljno je rezultatima svoga volonterskog rada. () .

Kako potaknuti na volontiranje?

Ispitivanje stajališta o mjerama za unapređenje volontiranja pokazalo je da ispitanici drže najpoticajnijim pokrivanje osnovnih troškova i prednosti pri zapošljavanju () , traže bolje informiranje o volontiranju () , promicanje vrijednosti volonterskog rada u školskom nastavnom sustavu () , bolji pristup volonterima i bolju organizaciju volonterskih programa.

Dobra ponuda vrijednih volonterskih programa iznimno je važna. Analizom komentara, izlistane su najpoželjnije karakteristike volonterskih programa na koje bi se ispitanici odazvali

- Dobra medijska promidžba
- Pomna organizacija
- Jasnoća problema koji je razumljiv onima koji se žele uključiti
- Plaćeni troškovi (prijevoz, topli obrok) i eventualno minimalne naknade
- Dobar odaziv (oni koji dođu ne smiju biti osamljeni)
- Konkretan i pozitivan doprinos koji će volonteri znati odmah nakon akcije
- Zahvala, certifikat za sudjelovanje u volonterskom programu

Ispitanici su pozvani da odgovore na pitanje što bi njih osobno motiviralo na uključivanje u volonterske djelatnosti. Spominjali su želju da se pomogne drugima, bolju organizaciju volontiranja, ponudu zanimljivih poslova na kojima bi se moglo postići osobno zadovoljstvo, čak i sam Upitnik () , ali neki su ispitanici ponudili i ovakve komentare: *ili*

Rezultati istraživanja i preporuke

Pretpostavka od koje se u istraživanju krenulo, naime da se u Hrvatskoj razmjerno malo volontira pa treba nešto poduzeti kako bi se to popravilo, potvrdila se rezultatima. Iz njih se može zaključiti da za unaprjeđivanje volontiranja treba pomno planirati aktivnosti i koordinirati utjecaj svih dionika u društvu, što ni u kom slučaju nije jednostavan posao.

Posebnu pažnju treba posvetiti mlađima jer rezultati upućuju na to da su upravo oni dio populacije koju je najteže motivirati. Također, posebno valja promisliti o posljedicama koje otvaraju rezultati iz kojih proizlaze velike razlike u stajalištima između otočnog stanovništva, stanovništva Gorskog kotara i grada Rijeke s okolicom. Taj nalaz priziva potrebu da se istraživanja o volontiranju, želi li se ono doista unaprijediti, provedu na području cijele Hrvatske, budući da je s razlogom moguće pretpostaviti da bi se rezultati među različitim regijama mogli znatno razlikovati.

Udruga SMART planira u 2006. godini provesti komparativno istraživanje uključenosti građana Primorsko-goranske županije u volonterske djelatnosti kako bi se pratile i raščlanile (eventualne) promjene pet godina nakon prvog istraživanja.

A zašto uopće volonterski rad?

Nije pretjerano ako kažemo da su volonteri jedan od važnih činitelja demokratskog razvoja svake države. Postoji naime bezbroj primjera volonterskog doprinosa izgradnji socijalnog i ljudskog potencijala, kao i povećanju uključenosti građana u društveni razvoj. Volonteri su u svakoj državi golem ljudski potencijal s relevantnim znanjem i vještinama korisnima za zajednicu, to više što odlično poznaju potrebe i probleme lokalnih zajednica. Dakle, s obzirom na to da volonterstvo utječe na stabilnost društva i stvara društveni kapital, istraživanja uključenosti stanovnika u volonterske djelatnosti jesu važan izvor informacija vladi, njezinim institucijama, medijima i samim organizacijama civilnoga društva.

Zakon i volonterski duh

Zakon I VOLONTERSKI DUH

Zašto volonterski rad treba regulirati?

" Volonterstvo je i navika srca i građanska vrlina. Riječ je o aktivnosti duboko ukorijenjenoj u ljudskome duhu s dalekosežnim društvenim i kulturološkim učinkom. Slušanje drugih, briga o potrebama drugih i zadovoljavanje tih potreba dokazuju najveću ljudsku motivaciju. Ljudska bića pomažu jedna drugima iz ljubavi i sućuti. Pa ipak, u svojoj najdubljoj duhovnoj dimenziji i u simboličkom značenju volonterstvo nije samo nešto što činimo za druge. Na kocki su naše vlastite vrijednosti i naša humanost: mi jesmo ono što dajemo drugima." 1

Katerina Hadzi-Miceva, pravna savjetnica, ICNL (Međunarodni centar za neprofitno pravo)
Budimpešta

Doprinos što ga volonteri daju društvu stalno se prepoznaje diljem Europe i svijeta. Različitim inicijativama nastoji se osigurati pravi način priznavanja volontera i promicanje volonterskog rada.² Međunarodna tijela³ i vlade nekih zemalja pokrenule su inicijative za stvaranje povoljnoga pravnog okruženja za volonterstvo. Nekoliko zemalja već je donijelo zakone kojima se uređuje rad volontera (npr. Italija, Španjolska, Portugal, Češka, Litva, Rumunjska, Poljska), dok druge zemlje, uključujući Hrvatsku, Mađarsku i Bosnu i Hercegovinu, pripremaju nacрте takvih zakona.

Zašto volonterski rad treba regulirati?

Pravni okvir može pomoći u prepoznavanju volonterstva i potpori volonterstvu. Sada većina zemalja Srednje i Istočne Europe ne priznaje njegovu pravu narav i potencijal; nepovoljni su pravni okviri u tim zemljama ozbiljna kočnica za volonterstvu. Na volontere utječu različiti zakoni (radno zakonodavstvo, zakoni o obveznim odnosima, porezni zakoni), a izravno i neizravno mnogi od tih zakona djelatno umrtvljuju volonterstvo, dok ga drugi ne oživljuju.

Zbog nedostatka zakonskoga priznanja statusa volontera mogu se pojaviti različiti problemi, od pogrešne primjene radnog zakonodavstva, oporezivanja volonterskoga rada, gubitka prava na naknadu za nezaposlene, pitanja odgovornosti, pa do toga da volonteri rade u opasnim uvjetima i da ne znaju svoja prava i obveze.

Primjerice, jedna od zapreka volonterstvu je politika oporezivanja naknade troškova. Međunarodni stručnjaci⁴ se slažu da volonterima treba nadoknaditi sve troškove koji su nastali tijekom obavljanja neke volonterske djelatnosti (osim ako se volonteri unaprijed slože da neće tražiti takvu odštetu). Međutim, u nekim zemljama (npr. u Mađarskoj i Makedoniji) naknada troškova volonterima ovisi o politici oporezivanja jer je od poreza oslobođena samo naknada troškova zaposlenicima. To je ozbiljna zapreka angažiranju i mobiliziranju volontera (budući da organizacijama gotovo uvijek nedostaje novca).

Osim toga, dodatna je kočnica volonterstvu to što nema zakonske definicije "volontera" niti prihvaćenih značajka "volonterskog ugovora". Činjenica da volonterima nije priznat pravni status uzrokuje da se s njima postupa kao s plaćenim zaposlenicima. Zbog toga se svaka uplata može smatrati "naknadom", pa bi se, stoga, moglo posumnjati da nevladine organizacije (NVO-i) izigravaju radno zakonodavstvo i zahtjeve za isplatom minimalnih plaća.

U Latviji nevladine organizacije ne mogu volonterima nadoknaditi troškove jer bi oni, u tom slučaju, morali potpisati ugovor o radu te bi, zato podlijegali zakonima o zapošljavanju i zahtjevima za isplatu minimalnih plaća.⁵ U Hrvatskoj i Makedoniji državni inspektorati su ovlašteni privremeno zabraniti rad u poslovnom prostoru poslodavaca ako zapošljavanje nije započelo u skladu sa zakonom (npr. ako nije potpisan ugovor o radu). Nadalje, u Češkoj su referenti u zavodu za zapošljavanje nezaposlenim pojedincima koji se bave volonterskim radom ukinuli naknade za nezaposlenost, budući da se takav rad volontera smatra radom na crno (iako ne primaju nikakvu novčanu naknadu, niti su plaćeni u naturi).⁶ U Hrvatskoj su tijekom rasprava na okruglim stolovima o nacrtu zakona o volonterstvu neke udruge izrazile zabrinutost jer su imale teškoća pri registraciji "pružanja volonterskih usluga" u sklopu svojih zakonom predviđenih aktivnosti, s obzirom na to da, zbog nepostojanja zakonskog određenja, nije bilo jasno o čemu bi se tu radilo. U Poljskoj, prije donošenja zakona koji uređuje volonterski rad, volonteri nisu obaviješteni o svojim pravima i odgovornostima.⁷ Slično tome, u Makedoniji su volonteri rijetko obaviješteni o posebnostima njihova angažmana, tj. hoće li biti angažirani na područjima u kojima će se uzeti u obzir njihova znanja i interese.⁸

Da zaključimo, promicanje volonterstva - uklanjanjem pravnih zapreka - i zaštita volontera vjerojatno su ključni razlozi zbog kojih volonterstvo treba regulirati. Zakoni mogu:⁹ Razlikovati volontere od drugih pravno priznatih ili uređenih odnosa (npr., zapošljavanje,

pripravnici);

Pojasniti činjenicu da se volonterske usluge obavljaju bez naknade, budući da se volonterstvo smatra darivanjem vremena i rada;

Dati volonterima pravo na primanje nadoknade troškova¹⁰ i osloboditi takve nadoknade od oporezivanja;

Navesti prava i dužnosti volontera;

Zaštititi volontere tijekom obavljanja volonterskog rada (npr., volontere se ne šalje na opasna mjesta);

Jamčiti pravo na naknadu za nezaposlenost;

Uvesti pravila za zaštitu trećih strana od sve štete nastale zbog volonterskog rada (npr., volonteri koji daju "loše" savjete na SOS telefonima);

Pružiti volonterima neobvezne beneficije (osiguranje, zdravstvo);

Promicati volonterstvo u društvu (npr., izdavanje volonterske iskaznice, volonterske knjižice ili potvrde).

Koliko je regulative potrebno?

Jedan od velikih izazova pri ozakonjivanju volonterstva sastoji se u pružanju pomoći vladama, nevladinim organizacijama i drugim zainteresiranim stranama u stvaranju povoljnoga pravnog okruženja, ali bez pretjeranoga zakonskog uređivanja. Volonterstvo ima mnogo oblika, od spontanih, ad-hoc inicijativa mjesnih zajednica do organiziranog, formalnog pa čak i na ugovoru zasnovanog angažmana na redovitoj i stalnoj osnovi. Pretjerano zakonsko uređivanje volonterstva bilo bi problematično jer bi moglo obeshrabrili spontane inicijative, preopteretiti male udruge i okrnjiti volonterski duh. Maksimalno "bez mnogo formalnosti sačuvati duh volonterstva", koju je prihvatila hrvatska radna skupina odgovorna za izradu Zakona o volonterstvu, mogla bi poslužiti kao dobra smjernica za slične inicijative.

Jednako je tako važno da svaka zemlja odluči hoće li i kako zakonski urediti volonterstvo na temelju svojih društvenih, kulturoloških i gospodarskih uvjeta. Od ključne je važnosti da na samom početku države i nevladine organizacije obave cjelovitu analizu svojih pravnih sustava i utvrde kako lokalni zakoni utječu na volonterstvo i kako se oni mogu izmijeniti u skladu s lokalnim potrebama. Ako pravni okvir obeshrabrjuje ili sprječava volonterstvo, sljedeći korak treba biti odluka o tome treba li postojati poseban zakon ili se trebaju izmijeniti i dopuniti postojeći zakoni kako bi se zapreke uklonile. Kako bi se osiguralo da će zakonodavna inicijativa riješiti stvarne potrebe volonterske zajednice, vlade se trebaju konzultirati sa svim zainteresiranim stranama uključenima u taj proces.

Hrvatski Prijedlog zakona o volonterstvu

Glavne odredbe hrvatskoga Prijedloga zakona o volonterstvu proizlaze iz cjelovite analize domaćega pravnog sustava, poredbenih zakona i doprinosa šire skupine zainteresiranih strana.

Analiza pravnog sustava¹¹ pokazala je da hrvatski pravni sustav ne osigurava zadovoljavajući okvir u vezi s pravima, obvezama i koristima za volontere. Ne postoji jasno priznata definicija "volontera" jer Zakon o radu spominje samo "volontere pripravnike" i zato nema nikakve priznate pravne veze između neke organizacije i volontera. Slijedom toga, organizacije mogu

biti nesklone potpisivanju ugovora s volonterima jer se boje da će to biti u suprotnosti sa Zakonom o radu (vidjeti raspravu u prethodnom dijelu teksta). Stoga je iz analize nastala preporuka da se izradi poseban zakon o volonterstvu, a dane su i preporuke za izradu nacrtu odredaba tog zakona.

Važno je naglasiti da je taj proces tekao po stvarnom modelu izradbe demokratskih zakona. Nacrt su pripremili lokalni pravници, a o njemu je raspravljala međuresorna radna skupina.¹² Dostavljen je udrugama i ministarstvima, a kasnije se o njemu raspravljalo na nekoliko okruglih stolova, organiziranih diljem Hrvatske. Kao rezultat toga rada, proces izradbe omogućio je sudjelovanje šire javnosti i savjetovanja o ključnim odredbama.

Što je najvažnije, rasprave na okruglim stolovima omogućile su udrugama i drugim zainteresiranim stranama razumijevanje pojmova sadržanih u zakonu (npr., naknada nasuprot nadoknadi troškova, prava volontera) te omogućile razmjenu prijedloga inovativnih rješenja iz njihove prakse. Prijedlog zakona je postigao koristi i od inovativnih zamisli koje su izložile udruge na temelju svojih iskustava. Prijedlog zakona posebno uključuje "volontersku knjižicu," koju je izradila Udruga MI /Volonterski centar, Split¹³, kao poticaj za volonterstvo i njegovo priznavanje.

Hrvatski Prijedlog uređuje samo organizirani i formalni volonterski rad, a ne ad-hoc, neformalno, spontano volonterstvo. Prijedlog jasno razlikuje volonterstvo od radnog odnosa, kao i od volontera pripravnika.¹⁴ On pojašnjava uvjete u kojima se preporuča volonterski ugovor. Što je još važnije, zakon sadrži popis prava i dužnosti volontera kao i organizacije - domaćina (npr., biti obaviješten o posebnim značajkama volonterstva, nadoknadi troškova, osiguranju) te time osigurava da se volonterima jamči zaštita čak i ako ugovor nije potpisan.¹⁵ On propisuje da nezaposleni pojedinci nastavljaju primati naknadu za nezaposlenost dok su angažirani na volonterskom radu.

Zaključak

Nedavno istraživanje u Velikoj Britaniji prepoznalo je činjenicu da bi volonterstvo moglo "povećati sreću zajednice" i pružiti veće životno zadovoljstvo.¹⁶ To je jedan od najnovijih argumenata zbog kojega bi vlade i nevladine organizacije željele postati aktivnije u njegovanju volonterstva i stvoriti poticaje za angažman građana u lokalnim zajednicama. Stvaranje povoljnoga pravnog okvira za volonterstvo važan je element nacionalnih politika koji može pomoći u postizanju tog cilja. Pravni okvir, zasnovan na pažljivoj analizi lokalnih potreba te izrađen u partnerstvu s trećim sektorom, mogao bi ukloniti zapreke koje postoje i uvesti poticaje koji bi stvorili okolinu u kojoj bi volonterske aktivnosti mogle doživjeti procvat. Hrvatski Prijedlog zakona ima sav potencijal za postizanje tog cilja.

1 Izvješće Gospodarskog i socijalnog vijeća Ujedinjenih naroda: The Role of Volunteerism in the Promotion of Social Development,

<http://www.worldvolonterweb.org/policy/international/reports/index.htm>

2 Međunarodna godina volontera Ujedinjenih naroda (2001), Međunarodni dan volontera (5. prosinca), Europska radionica o aktivnostima volontera (VoluntEurope), Nacionalna konferencija o volonterstvu - Hrvatska, 2005 - Godina volontera - Ujedinjeno Kraljevstvo, itd.

3 Npr. Vijeće Europe: Preporuka Vijeća ministara država članica o promicanju volonterskih usluga (1994), preporuka kojom se poboljšava status i uloga volontera kao doprinos Parlamentarne skupštine Međunarodnoj godini volontera 2001.

4 Vidi: Legal Issues Affecting Volunteers and Volunteering in Europe, Varšava, Poljska, 23 - 26. siječnja 2002. ICNL je sazvao skupinu međunarodnih stručnjaka da obave cjelovitu procjenu pravnih pitanja koja utječu na volonterstvo u Europi, da rasprave i pripreme najbolju praksu - *Recommendations and Conclusions on Legal Issues Affecting Volunteers (Preporuke i zaključci o pravnim pitanjima koja utječu na volontere)* (www.icnl.org). Preporuke su prihvaćene i prilagođene za upotrebu u zakonodavstvu Češke i Litve (prve države u regiji Srednje i Istočne Europe koje su usvojile zakon ili propise u ovom području), Hrvatska, Bosna i Mađarska.

5 Latvian Volunteerism: In Search of a Favorable Environment, Raymond Stephens, SEAL, jesen 2001.

6 A Draft Law for Czech Volunteers, Vojtech Tutr, SEAL, jesen 2001.

7 Volunteering in Poland: Dispelling the Legal Clouds, Emilia Kodym i Igor Golinski, SEAL, jesen 2001.

8 Vidi ICNL-ovu analizu makedonskog pravnog okvira za volonterstvo, www.icnl.org

9 Više informacija vidjeti u: Legal Issues Affecting Volunteers and Volunteering in Europe (Pravna pitanja koja utječu na volontere i volonterstvo u Europi), sastanak međunarodnih stručnjaka, Varšava, Poljska, 23.-26. siječnja 2002.

10 Budući da je granica između naknade i nadoknade troškova veoma tanka, zakoni bi trebali naglasiti da se nadoknada troškova daje samo za stvarne troškove. Ako se volonterima plaća paušalan iznos (čak manji od tržišne vrijednosti te usluge), problemi mogu iskrsnuti sa zakonima o radu budući da taj iznos može biti približan naknadi te dovesti do problema kao što su oporezivanje, socijalne naknade i zahtjev za minimalnom plaćom. Više informacija vidi u: Volunteering - The Long Arm of the Law, Debra Morris
http://www.icnl.org/journal/vol2iss4/ar_morris1.htm

11 Analiza dosadašnjeg pravnog okvira za volonterstvo u Republici Hrvatskoj - Zvonimir Mataga, objavio ICNL i Ured za udruge, 2002.

12 Dvoje lokalnih pravnika, g. Zvonimir Mataga i gđa Vanja Škorić, predvodili su inicijative za izradbu nacrtu zakona. Radna skupina sastoji se od predstavnika lokalnih udruga, Vlade i međunarodnih stručnjaka. Nacionalno povjerenstvo za razvoj volonterstva, Vladin Ured za udruge i Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva predvodili su proces izradbe Prijedloga. Prijedlog zakona je podnesen ministrici obitelji, branitelja i međugeneracijske

solidarnosti. Primjerak Prijedloga zakona dostupan je na web-stranici Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva (<http://zaklada.civilnodrustvo.hr>).

13 Sada nevladine organizacije i volonteri upotrebljavaju knjižicu za registriranje vrste aktivnosti i broja sati koje su volonteri proveli na radu u udrugama.

14 Odnos između pripravnika i volontera često je predmet rasprava diljem regije. Volonteri se razlikuju od pripravnika budući da pružaju usluge "slobodnim izborom". Općenito, "slobodan izbor" znači sloboda donošenja odluke o tome želi li, i koliko, neka osoba volontirati. U tom smislu, š *panjolski zakon o volonterskom radu* iz 1996. određuje da volonterstvo treba obavljati iz altruizma, solidarnosti i slobodno, ne lišavajući osobu osobne obveze ili dužnosti prema zakonu. Svaka kazna ili nedostatak jer se usluga ne obavlja bila bi pokazatelj da usluga nije obavljena po "slobodnom izboru" (još jedan primjer je slučaj civilnoga vojnog roka). Prema tome, hrvatski Prijedlog zakona predlaže da *volonterstvo nije aktivnost koju nalaže zakon ili aktivnost koju je pojedinac obvezan obavljati*. Vidi također: Gospodarsko i socijalno vijeće Ujedinjenih naroda: The Role of Volunteerism in the Promotion of Social Development, Segment 1: The Spirit of Volunteerism.

15 Iako se zakon primjenjuje na domaće i međunarodne volontere, pitanje izdavanja vize za međunarodne volontere ostaje otvoreno i trebala bi ga riješiti Vlada.

16 <http://society.guardian.co.uk/volunteering/story/0,8150,1308716,00.html>

Trećina stanovnika Amsterdama volontira u udrugama

Volontiranje u Nizozemskoj

Trećina stanovnika Amsterdama volontira u udrugama

Priredila: Melita Bačić, Volonterski centar Amsterdam (www.vwca.nl)

Volonterski centar Amsterdam je središnje mjesto u Amsterdamu za pružanje savjeta, usluga i izobrazbe volontera u volonterskim udrugama. Centar je neovisna organizacija od 1981. godine, a financira se uglavnom prihodima iz lokalne samouprave.

VCA (Volonterski centar Amsterdam) je središnje mjesto koje pruža usluge i znanje o volonterstvu u Amsterdamu. Volonterski centar pruža savjete, usluge i izobrazbu volontera u volonterskim udrugama. Centar je organizacija vođena potražnjom, čiji se rad temelji na projektima. Aktivnosti pokrivaju tri glavna područja: spajanje volontera s udrugama, pružanje savjetodavnih usluga volonterskim udrugama, općenito promicanje volonterskog rada.

Centar je neovisna organizacija od 1981. godine, a financira ga uglavnom lokalna samouprava. Osim te financijske potpore, prihod dolazi od naknada koje Centar naplaćuje za svoje usluge vezane za projekte. Centar ima 12 stalno zaposlenih, uz osam volontera koji pomažu u našem Centru. Godišnje spajamo oko 1200 volontera s volonterskim udrugama u Amsterdamu.

Prema podacima Centra trećina stanovnika u Amsterdamu bavi se volonterskim radom u nekoj udruzi.

Bez obzira na tako visoku uključenost stanovništva u volonterske aktivnosti, još uvijek se susreće predrasuda da najčešće volontiraju starije osobe i nezaposleni. Mnogi ljudi i ne shvaćaju da se u stvari bave volonterskim radom, primjerice, kad su aktivni u svom sportskom klubu ili u školi koju pohađaju njihova djeca.

Glavne projekte koje provodi Centar predstavili su koordinatori projekata.
Mirijke Bierlaagh, koordinator:

PROGRAM POMOĆI (HELPDESK) ZA UDRUGE VOLONTERA KOJI SU MIGRANTI ILI IZBJEGLICE

Ovaj je projekt pokrenut u travnju 2004. Udruge uključene u projekt uključuju predstavnike različitih nacionalnosti, od pripadnika mediteranskih skupina do afričkih, azijskih i južnoameričkih manjina. Program pomoći daje podršku tim udrugama tako što pruža savjetodavne usluge i relevantne informacije za predstavnike manjina. Osim toga, potičemo bolje umrežavanje te organiziramo tečajeve za izobrazbu. Mnoge od tih udruga postižu znatan napredak u postizanju svojih ciljeva.

Louise Jannink, koordinator :

Projekt KORPORATIVNO VOLONTERSTVO

Sve se više tvrtki želi angažirati u zajednicama u kojima posluju. Tvrtke odabiru dane za jačanje tima svojih zaposlenika, što bi trebalo biti od koristi za zajednicu. Uloga VCA jest pronaći odgovarajuće neprofitne organizacije u kojima ti zaposlenici provode jedan dan u volonterskom radu. To se zove korporativno volonterstvo. Primjerice, sportski dan s mladim invalidnim osobama, kreativne aktivnosti s pacijentima na psihijatriji, vrtlarenje za starije osobe, itd.). Sve više tvrtki želi dobrovoljno podijeliti svoje stručno znanje (primjerice, u području financija, prava, informacijske i komunikacijske tehnologije) s neprofitnim organizacijama.

Marcus Jacobs, koordinator :

SUDJELOVANJE U DRUŠTVU - PROTIV SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

VCA igra važnu ulogu u ovome projektu koji pruža smjernice i daje podršku onima koji imaju malo, ili uopće nemaju, iskustva na redovnom tržištu rada. Mi promičemo razvoj njihovih sposobnosti i vještina putem volonterskog rada te tako jačamo njihovu ulogu aktivnih građana u zajednici.

Saskia Daru, koordinator:

RAZNOLIKOST U VOLONTERSTVU promiče volonterski rad ukazujući na njegovu raznolikost. Raznolikost se u volonterstvu promiče na nekoliko načina:

- 1.uspostavljanjem kontakata s udrugama koje se bave etničkim manjinama
 - 2.razvijanjem novih načina angažiranja novih skupina volontera: iz različitih kultura, različitih dobnih skupina, itd.
 - 3.pružanjem potpore udrugama koje promiču raznolikost u svojim organizacijama.
- To se provodi organizacijom seminara za izobrazbu, pružanjem savjeta i informiranjem. Mi sagledavamo vanjsku komunikaciju neke udruge; što ona može ponuditi kako bi privukla "različitog volontera" te nove skupine volontera? Je li to nešto što će biti zanimljivo mladim ljudima, ili etničkim manjinama? Je li radno mjesto ugodno i sigurno za sve, uključujući i osobe koje su ranjive u smislu diskriminacije ili bullyinga? Jesu li udruge stvorile povoljne uvjete za volontere? Itd.

Radimo s tzv. "manjinskim timovima za brainstorming" u kojem volonteri iz redova etničkih manjina daju savjete udrugama o dojmima koji one ostavljaju na takve potencijalne volontere.

Pojmovnik civilnoga društva: filantropija

Pojmovnik civilnoga društva: filantropija

Autor: Ante Vučković

Prelistamo li istraživanja motiva zbog kojih se pojedinci uključuju u najširi filantropski okvir, dakle u humanitarnu pomoć, volonterski rad, darivanja, zalaganje za opće dobro, naći ćemo da na prvom mjestu stoji vjera i povjerenje u ono za što se zalaže određena organizacija. Pronalaženje prostora u kojemu se vlastite vještine i sposobnosti mogu staviti u službu općega dobra te osobna pogodnost stoje kao motivi odmah iza povjerenja u ispravnost i dobrotu same stvari.

Filantropija (filein = ljubiti, antropos = čovjek) je riječ grčkoga podrijetla koju na hrvatski jezik prevodimo kao čovjekoljublje, dobrotvornost, dobrohotnost. Kant kaže da filantropiju valja misliti praktično, a ne kao ljubav koja bi bila nagnuće vezano uz osjećaje ili simpatije. Filantropija se pokazuje djelovanjem. Filantrop je čovjek koji uživa u dobru drugoga, neovisno o svojim nagnućima, jednostavno zbog dobra samoga kojega drugi uživa. Njemu je dobro ako je dobro drugima. Onoga kome je dobro samo kada je drugima loše nazivamo mizantropom. Samoživ je netko kome je svejedno kako je drugima i stalo mu je samo do toga da dobro bude njemu. Nekoga tko bježi od ljudi jer u druženju s njima ne nalazi nikakva užitka, premda možda svima želi dobro, zovemo estetskim mizantropom, a njegovo izmicanje antropofobijom.

Filantropija je i želja da se promiče dobro drugih ljudi. Najčešće se odnosi na spremnost velikodušnih novčanih darivanja u dobre, humanitarne svrhe. Tako će se filantropom nazivati nekoga tko, razmjerno onom što posjeduje, odvaja veće svote novca za pomoć drugima. Isto tako ćemo nazvati i nekoga tko u dobre svrhe osnuje kakvu zakladu, bez obzira na to što time osigurava da osnivačevo ime živi duže od njega samoga.

Vjera u dobrotu čovjeka

Ovako shvaćen pojam filantropije pojavljuje se u XVIII. st. ranoj modernoj. Vezan je uz prosvjetiteljstvo i podudara se s uvjerenjem da je čovjek u svojoj biti dobar i da u njemu postoji naravno nagnuće suosjećanja s onima kojima je lošije. Rousseau piše kako ljudskom srcu nije svojstveno da se stavlja na mjesto onih kojima je bolje i koji su od nas sretniji, nego

da se radije stavljamo na mjesto onih koji imaju više razloga za žaljenje na životnu sudbinu od nas samih. No, sposobnost sućuti je izravno vezana uz vlastito iskustvo boli. Čovjek bez ikakva vlastitoga iskustva boli i patnje ne bi osjećao nikakav poticaj na čovjekoljublje niti bi poznao ugodu sućuti. Bio bi neosjetljiva i tvrdokorna srca.

Ressentiment

Schopenhauer je, postavivši sućut kao izvor morala, uveo nespornost koji će Nietzsche radikalizirati kritikom kršćanske ljubavi prema bližnjemu. Po njemu, naime, moral koji se poziva na ljubav prema bližnjemu, a u bližnjemu vidi prvenstveno slabe i potlačene, izvire iz osvetoljubivosti potlačenih. Mržnja je ovdje stvaralačka, misli Nietzsche. Ona stvara nove vrednote i istovremeno unizuje one vrednote koje potlačeni želi, ali ne može postići. On želi moć, snagu, bogatstvo, slavu, blagostanje, ali kako to ne može postići, upravo zato što je slab i potlačen, takve vrijednosti proglašava nevrijednostima. Tako se vrijednosti krivotvore i nameću nevrijednosti. Nemoć se naziva dobrotom, prestrašena niskost poniznošću, podređenost onima koje mrzim poslušnošću, kukavičluk strpljenjem, a neosveta oprostom.

Ljubav prema bližnjemu

Vremenski nam odmak olakšava razumjeti Nietzschea i, bez velike emotivne pogođenosti ili potrebe sućeljavanja s njegovim eruptivnim i aforističkim načinom mišljenja i pisanja, jasnije vidjeti moguće nesporazume i izbjeći ih. Važno je, naime, razlikovati sućut od ljubavi prema bližnjemu. Ne samo zbog potrebe za pojmovnim razlučivanjem nego nadasve zbog praktičnih posljedica.

Ljubav prema bližnjemu nije sućut. Sućut je usmjerena na patnju, a ljubav je usmjerena na potvrđivanje drugoga kao osobe. Dok me sućut usmjeruje prema onom što je slabo, ljubav me upravlja onom što je vrijedno. Ljubav je stoga usmjerena na ono vrijedno i onda kada pred sobom ima bolest i patnju.

Prelistamo li istraživanja motiva zbog kojih se pojedinci uključuju u najširi filantropski okvir, dakle u humanitarnu pomoć, volonterski rad, darivanja, zalaganje za opće dobro, naći ćemo da na prvom mjestu stoji vjera i povjerenje u ono za što se zalaže određena organizacija. Pronalaženje prostora u kojemu se vlastite vještine i sposobnosti mogu staviti u službu općega dobra ili specifičnoga dobra za koje se zalaže određena inicijativa te osobna pogođenost stoje odmah iza povjerenja u ispravnost i dobrotu same stvari. Bilo bi, naravno, sasvim neprimjereno odvajati dobro u koje, primjerice, volonter vjeruje od pomoći ljudima kojima njegov rad ide u prilog te sugerirati kako on ne vidi čovjeka nego se samo zalaže za neku ideju.

Zalaganje i smisao

Teško je, naime, pronaći sasvim čiste i jednostavne motive ljudskoga zalaganja za opće dobro. Redovito djelujemo i zalažemo se zbog mreže različitih razloga: vjera u dobro, povjerenje u instituciju ili zakladu, sućut, osobna pogođenost, vjera u osobni razvoj, osobna prijateljstva, vjera u mogućnost napredovanja u zvanju, vještina ili znanju, različite ambicije, vjerski motivi, način vraćanja duga za prethodno primljeno dobro od drugih, nerijetko nepoznatih dobročinitelja, i tome slično. Što god da stajalo u pozadini ljudskoga zalaganja za dobro drugih ljudi, samo se zalaganje uvijek može smjestiti u okvir filantropije. Naravno, u podnožju stoji i nezaobilazna ideja kako je filantropija zapravo zadnji obzor sakralnoga nakon smrti boga o čemu je govorio Nietzsche, a postmoderna prevela kao konac velikih priča i ujedinjujućih ideja. Ako se i zbriše zadnji obzor smisla koji su pokrivala religija i

metafizika, ostaje obzor humanoga u kojemu je moguće pronaći prostor za ispunjenjem praznine koja nužno nastaje kada se takav obzor zbriše. Između religioznog i metafizičkog obzora, koji više nisu zajednički i obvezujući, s jedne strane, i političkoga obzora, koji u demokratskom sustavu nije apsolutan, s druge, otvara se prostor koji vapi za ispunjenjem. On je prostor ljudskih potreba, i u isto vrijeme prostor ljudskih mogućnosti i ljudske dobrote.

Zajedničkom kampanjom do podizanja svijesti

Međunarodni dan volontera 2004. godine

Zajedničkom kampanjom do podizanja svijesti

U povodu prošlogodišnjega Međunarodnoga dana volontera, 5. prosinca, Nacionalna je zaklada pokrenula mini kampanju kako bi se u svim gradovima i županijama potaknulo obilježavanje toga datuma. U tu je svrhu Zaklada tiskala prigodan plakat i poslala im ga s pozivom da se lokalne sredine uključe u obilježavanje.

Priredila: Ruža Beljan

Poticanje na obilježavanje toga datuma važno je iz više razloga. Ponajprije da bi ono u Hrvatskoj postalo tradicionalno i da bi se uspostavilo na svim razinama i među što širim ciljnim skupinama, što aktivno uključuje i službe lokalne i područne vlasti, škole, nevladine udruge, medije, sve građane, i na koncu i samu javnost. S pozivom da obilježe Dan volontera, Zaklada je svim gradovima i županijama poslala i zamolbu da o svom sudjelovanju pišu kako bismo prikupili različita iskustva i načine obilježavanja pa do iduće godine osmislili jedinstven model provedbe nacionalne kampanje u povodu 5. prosinca.

Napokon, izvješća su nam bila važna da bismo sve čitatelje informirali kako je taj datum obilježen u pojedinim sredinama.

Tako je grad Petrinja i IRC (International Rescue Committee) organizirao Regionalnu konferenciju povezivanja lokalnih udruga, mjesnih odbora, vijeća nacionalnih manjina i predstavnika lokalnih vlasti. Konferencija je okupila brojne udruge i predstavnike općina Daruvara, Sirača i Sunje.

U gradu Sisku lokalne su udruge organizirale volontersku akciju "Preko duge" radi prikupljanja novca za humanitarnu pomoć Udruzi osoba s invaliditetom grada Siska. Grad Donja Stubica organizirao je osebujnu čajanku. Naime, prije nedjeljne mise aktivisti su dijelili prolaznicima topli čaj i pecivo. , a u suradnji s Centrom za socijalnu skrb organizirali posjet mlađim osobama koje su zbog tjelesnoga ili mentalnog oštećenja socijalno isključene. Grad je Zabok u suradnji s lokalnim udrugama organizirao aukciju umjetničkih predmeta kako bi se prikupila sredstva za otvaranje Multimedijskog centra za mlade Krapinsko-zagorske županije.

U gradu Poreču održan je inicijalni susret srednjoškolaca za program "Vršnjaci pomagači" koji se sastoji od dviju vikend radionica u kojima se mladi pripremaju za volonterski rad. Program osposobljavanja mladih volontera teče već osam godina sa zadaćom razvijanja senzibiliteta i spremnosti za humanitarni rad i uključivanje u sve gradske akcije.

Organizacijom okruglih stolova, javnih tribina i prigodnih predavanja o volonterstvu za školsku djecu i svu zainteresiranu javnost obilježen je ovaj nadnevak u Čazmi, Kastavu, Karlovcu, Koprivnici, Šibeniku, Zadru, Hrvatskoj Kostajnici, a mnogi su gradovi organizirali prijam i domjenak za volontere. Među njima su Sveti Ivan Zelina, Daruvar, Hvar, a grad Rijeka odlučio se za posebno izrađene zahvalnice koje su na 200 adresa riječkih volontera dostavljene s čestitkama.

Svoje bolesne i nemoćne sugrađane prigodno su posjetili volonteri Crvenoga križa u Novom Vinodolskom, predstavnici Ličko-senjske županiji darivali su jednu obitelj teškoga imovinskoga stanja u općini Vrhovine i korisnim darovima pomogli Centru za psihosocijalnu pomoć.

Volonterski centar Zagreb u Internet caffeu Studenskoga centra u Zagrebu organizirao je svečano predstavljanje web stranice www.volontiram.hr Četverodnevni program Volonterskoga centra Zagreb sastojao se od javne tribine o volonterstvu, emitiranja dokumentarnih filmova s temom ljudskih prava, predstavljanja nevladinih udruga, dodjele nagrada mjerodavnim ustanovama i ministarstvima, sve uz kulturno-umjetničke sadržaje.

U Splitu je proslava Međunarodnoga dana volontera podržana organizacijom dvaju događaja: 3. prosinca 2004. u hotelu organizirana je zajednička svečanost splitskih udruga i volontera na kojoj se okupilo gotovo 400 sudionika. Na svečanosti su dodijeljene nagrade udruzi i UOSIS - udruzi osoba s invaliditetom Split.

Petoga prosinca, na sam Dan volontera, na Prokurativama je održana prigodna akcija, kojom su svi građani koji su ikad volontirali u organizacijama civilnog društva, državnim ustanovama, fakultetima, školama i vrtićima pozvani da na velikom srolikom bijelom platnu ostave svoj otisak palca. Unatoč lošem vremenu, platno je brzo popunjeno otiscima jer su se volonteri odazvali u velikom broju.

Obje manifestacije organizirala je i vodila udruga Mi, uz pomoć osam udruga iz Organizacijskog odbora.

U Osijeku je, u suradnji s Regionalnim forumom udruga Slavonije, organizirano nekoliko javnih događanja: u Hrvatskom narodnom kazalištu izložene su promotivne i edukativne tiskovine osječkih udruga, a predstavljena je i novoizašla knjiga "Osječki volonterski zapisnik", čiji izdavač je udruga Albert?, Grafika i Regionalni forum udruga Slavonije i Baranje. U hotelu "Osijek" održana je javna tribina s temom "Davanje - društvena odgovornost".

Skupština Zagrebačke županije organizirala je u hotelu "International" predstavljanje svojih socijalno-humanitarnih udruga. One su se predstavile vlastitim promotivnim i edukativnim materijalom. U istoj prigodi održane su i četiri radionice o prijedlogu zakona o volonterstvu, reformi sustava socijalne skrbi i CARDS projektu, nacionalnom programu djelovanja za mlade, kao i o doprinosu udruga u ostvarenju prava i dobrobiti djece.

Gradski ured za zdravstvo, rad i socijalnu skrb grada Zagreba upriličio je kulturno-zabavni program u klubu "Tvornica". Za zabavni dio pobrinula se grupa "Drugi način", Matija Vujica, komičar Vid Balog, plesna skupina "Nikoline" iz Centra za odgoj i obrazovanje Dubrava te voditelj Trpimir Vicković Vicko.

Udruge izvješćuju s međunarodnih skupova

Umrežavanje civilne scene

Na međunarodne skupove uz potporu Nacionalne zaklade

Nastojeći potaknuti aktivniju međunarodnu suradnju udruga iz Hrvatske i pridonijeti promidžbi dobre prakse organizacija civilnog društva iz Hrvatske u inozemstvu, Nacionalna je zaklada u lipnju 2004. objavila javni natječaj za potporu sudjelovanju predstavnika udruga na međunarodnim skupovima. Do kraja 2004. odobrena je novčana pomoć za sudjelovanje 12 predstavnika udruga na međunarodnim skupovima širom svijeta.

U okviru ovoga natječaja potporu su dobile Udruge: GONG, Udruženje slijepih esperantista Hrvatske, Ekološko društvo Zeleni Osijek, Natura - Udruga za zaštitu prirode, Plavi svijet - institut za istraživanje i zaštitu mora, Savez udruga distrofičara Hrvatske, Međunarodno udruženje studenata veterine, Zagrebačko dijabetičko društvo, DEBRA - Hrvatsko društvo za buloznu epidermolizu, Hrvatsko društvo plesnih terapeuta, AIESEC Hrvatske i udruga Urbana kultura i edukacija iz Križevaca.

U ovom broju časopisa objavljujemo isječke iz izvješća triju udruga koje su primile potporu Nacionalne zaklade za sudjelovanje na međunarodnim skupovima, a u sljedećim brojevima predstaviti ćemo ostale udruge, dobitnice novčane pomoći za sudjelovanje na međunarodnim skupovima.

International Democratic Conference (IDEC) Shanti in Education (Mir u obrazovanju),
Bhubaneshwar, Orissa, Indija

Autorica: Marija Jurčević, Ekološko društvo 'Zeleni Osijek'

"Ovom prigodom želim Vam iskreno zahvaliti na pruženoj potpori za sudjelovanje na međunarodnom skupu International Democratic Conference (IDEC) Shanti in Education (Mir u obrazovanju), koji se održao u Bhubaneshwaru, Orissa, Indija, od 3. do 12. prosinca 2004. Mnoštvo radionica, poznanstava i tiskanih materijala uvelike nam je pomoglo proširiti edukacijski program koji provodi naša udruga."

...

Na konferenciji je sudjelovalo petstotinjak sudionika iz 102 organizacije iz 16 zemalja. Na konferenciji su organizirane brojne radionice i predavanja; svaki je sudionik mogao birati u kojoj želi sudjelovati. Većina je škola i organizacija predstavila svoje programe, na konferenciji se raspravljalo o brojnim pitanjima izobrazbe i odgoja, počevši od toga što je demokratski odgoj, različitim odgojnim i edukacijskim pravcima, Gandijevim idejama o odgoju i edukaciji, detekstualnosti, aktivizmu, adolescenciji, pripremi edukatora, izravnom samoučenju, a organizirane su brojne radionice, među njima grnčarije, pravljenja lutaka od jednostavnih materijala, i sl.

Osnovno je načelo demokratskog odgoja da je svatko u nečemu izvrstan. Demokratska edukacija veliku pozornost usmjerava na pojedinca. Osnovna je zadaća da svakome omogući da uči što, kako i kada hoće te da tako ostvari svoju osobnost i razvije najsnažniji dio ličnosti kojom će pridonijeti razvoju društva. Takav pojedinac koji je našao

svoje ostvarenje, osjećat će mir (shanti), pa u društvo nikad neće unositi nasilje, nego će, naprotiv, sustavno raditi na njegovu izgrađivanju.

Na konferenciji se raspravljalo o konceptu demokratskih škola što je zajednički nazivnik za sve "alternativne", "otvorene", "slobodne" škole koje su osnovane na jedinstvenim načelima. Naime, svaka škola koja je sudjelovala na konferenciji nastala je iz potreba društva i okoline. Nema unificiranih pravila. Okosnica je svima da poštuju pojedinca i stvaraju uvjete u kojima će svaki pronaći svoju najsnažniju točku. Demokratske škole svojim načelima odlučno se protive ocjenjivanju učenika i smještanju u kategorije od nedovoljnog do izvrsnog. Osnovno je načelo demokratskog odgoja da je svatko izvrstan u nečemu.

Prvi rezultat sudjelovanja na ovoj konferenciji je izrađeni projektni prijedlog o temi demokratskog odgoja. Želimo raditi radionice s učenicima srednjih škola kako bi prepoznali probleme u društvu na čije rješavanje mogu utjecati i kako bi predložili poboljšanja. Nakon toga uslijedit će razvoj akcijskih planova, a na kraju i implementacija.

70. međunarodni kongres slijepih esperantista (IKBE), Beograd, SiCG
Autor: Antun Kovač, Udruženja slijepih esperantista Hrvatske

Na 70. međunarodnom kongresu slijepih esperantista (IKBE), održanom od 7. do 14. kolovoza 2004. u Beogradu, okupilo se 80-ak predstavnika esperantskih organizacija i udruga iz 16 zemalja. Među njima bilo je i devetočlano izaslanstvo Udruženja slijepih esperantista Hrvatske (USEH) s dva pratitelja. Kongres je organiziralo novoosnovano Udruženje esperantista SiCG "Suda Stelo" (Južna zvijezda), a prema već ustaljenim standardima sastojao se od nekoliko događanja i manifestacija s osnovnim ciljem da jedanput godišnje uz vrijedan program okupi što veći broj slijepih esperantista radi njegovanja i obogaćivanja jezika i međusobnog informiranja o stanju esperantskog pokreta među slijepima. Već je uobičajeno da se na kongresima razmotri i poneka tema iz života i rada slijepih, tako da ovi skupovi imaju i šire značenje izvan svijeta esperanta. U tom će pogledu beogradski kongres ostati zapamćen po tome što su razmotrene dvije za slijepce osobe ponajvažnije životne teme: a) profesionalna izobrazba i zapošljavanje osoba oštećena vida, s naglaskom na izobrazbi i zapošljavanju slijepih glazbenika i slijepih fizioterapeuta i masera i b) samostalno kretanje osoba oštećena vida.

S bijelim štapom i u novi milenij

U okviru druge teme referat "S bijelim štapom i u novi milenij" podnio je i Antun Kovač. Teme su obrađene na tri okrugla stola, a cjelokupni rad Kongresa tekao je na esperantu. Iako su slijepi esperantisti marginalna skupina, održavanjem međunarodnih kongresa svake godine oni znatno pridonose razvoju civilnoga društva jer u veoma pozitivnu ozračju uspješno zbližavaju ljude i ideje, potičući međusobno razumijevanje, samopomoć i integraciju slijepih u društvo. I beogradski je kongres upravo bio na tragu te zadaće.

34. godišnja skupština Europskog saveza distrofičara (EAMDA), Malta
Autor: Tomislav Goll, Savez društava distrofičara Hrvatske

Tomislav Goll, predstavnik Saveza društava distrofičara Hrvatske, sudjelovao je na 34. godišnjoj skupštini Europskog saveza distrofičara (EAMDA), koja je od 10. do 14. studenog 2004. održana na Malti.

U sklopu redovite godišnje skupštine organizirana je i stručna konferencija o temi Terapija i lijek za ljude s neuralnomišićnim oboljenjima... kako ubrzati proces liječenja, popraćena nizom prezentacija koje su pokazale što je novo i značajno za oboljele od neuromuskularnih bolesti.

Osim toga, održane su i prezentacije po zemljama o temi Kako zamišljamo društvo bez barijera? Što je pristupačnost za vas? Kakvo je sadašnje stanje u vašoj zemlji? Nažalost, ocijenjeno je da je Hrvatska u donjem dijelu ljestvice po napretku u ključnim pitanjima osoba oboljelih od neuromuskularnih bolesti.

Sljedeća će se godišnja skupština Europskog saveza održati u Hrvatskoj, u rujnu 2005.

Izobrazba za buduće europsko civilno društvo

Europska služba za građansku akciju (ECAS)

Izobrazba za buduće europsko civilno društvo

Danas je od ključne važnosti da se nikakva "željezna zavjesa" ne spusti između proširene Europske unije i susjednih država u istočnoj i jugoistočnoj Europi te da se njihovi sustavi postojano razvijaju u demokracije u kojima će se čuti glas širokih slojeva stanovništva i u kojima se poštuju vladavina prava, ljudska prava, prava manjina itd. To je težak izazov za institucije, bilo da pripadaju privatnom sektoru ili civilnom društvu. Međutim, to je izazov koji je ECAS voljan prihvatiti i predložiti kako bi ljude postavio u središte procesa europskih integracija.

Autorica: Cecilia Liljegren

Program informiranja, poduke i stipendiranja (Program ITS)

Europska služba za građansku akciju (engl. European Citizen Action Service - ECAS) osnovana je 1990. kao neovisna neprofitna organizacija za pomoć pojedincima i udrugama u prenošenju njihovih stajališta europskim institucijama. ECAS nastoji stvoriti snažno europsko civilno društvo bez kojega ne može biti stvarnoga, odgovornog europskoga građanstva.

Danas je na čelu ECAS-a Mario Monti, bivši europski povjerenik, koji sada stavlja svoje iskustvo u službu nevladinih organizacija u novim državama članicama, zemljama pristupnicama i susjednim zemljama, osobito u vidu "izobrazbe" "obrazovanja" nevladinih organizacija o Europskoj uniji i o ulozi civilnoga društva. Žarište ECAS-ovih aktivnosti postalo je još izraženije g. 2002., s pokretanjem prve faze programa izgradnje sposobnosti nevladinih organizacija - Programa informiranja, poduke i stipendiranja (Program ITS) - koji je osigurao jedan snažnije strukturirani pristup našim naporima u području dobrog upravljanja.

Svojim uključenjem u Program ITS, ECAS nastoji pružiti svježije informacije, prilagođene nevladinim organizacijama o najnovijim težnjama vezanima za strateške politike, zakonodavstvo i mogućnosti financiranja od Europske unije, a radi pružanja pomoći nevladinim organizacijama u osmišljavanju održive europske strategije i njihovoga djelatnog sudjelovanja u stvaranju otvorene, demokratske i proširene Europe. Točnije, svrha je programa u zajednici nevladinih udruga ustanoviti skupinu stručnjaka za poslove Europske unije.

Što konkretno nudi Program ITS?

Iz tog razloga ECAS osigurava multidisciplinarnu poduku kojom se povećavaju sposobnosti nevladinih udruga za preuzimanje raspoloživih sredstava Europske unije, za upravljanje tim sredstvima i za uspješno obavljanje aktivnosti zagovaranja.

Naposljetku, ali ne i najmanje važno, ECAS pruža udrugama praktično stručno osposobljavanje u Bruxellesu kako bi im pomogao da se upoznaju s načinom djelovanja institucija Europske unije i glavnih europskih udruga.

Program ITS ostvaruje se objedinjenim nizom sljedećih aktivnosti:

1. Informiranje i komunikacije: Uključenje aktivnosti kao što su: pružanje informacija o novčanoj pomoći koju nudi EU, osobito o natječajima EU-a za podnošenje ponuda, o europskim udrugama i politikama koje se odnose na nevladin sektor i prijevod ECAS-ova vodiča o financiranju.
2. Poduka: Ciklus od četiri dvodnevna seminara o odabranim temama koje obuhvaćaju pitanja kao što su institucije Europske unije i proces odlučivanja; proširenje Europske unije i uloga nevladinih organizacija; financiranje od EU-a; te rad na promicanju EU-a i uloge nevladinih organizacija, itd.
3. Studijska putovanja i stipendiranje u Bruxellesu: Studijska putovanja: Kratka studijska putovanja nevladinih organizacija iz novih i budućih država članica EU-a u Bruxelles kako bi se upoznale s institucijama Europske unije i kako bi im se pružila mogućnost da izraze svoje nedoumice u vezi sa svojom ulogom u proširenoj Europskoj uniji. Stipendiranje: Pojedinačni dulji posjeti Bruxellesu predstavnika nevladinih organizacija iz novih i budućih zemalja članica radi upoznavanja s institucijama Europske unije, europskim mrežama nevladinih organizacija i programom politike u određenom interesnom području.

Koje rezultate korisnici Programa ITS mogu očekivati?

Očekuje se da će korisnici iz ovoga niza postići sljedeće rezultate:

Poboljšano teorijsko i praktično znanje o strateškim politikama i procesima odlučivanja Europske unije te o njezinim mogućnostima financiranja.

Pojačanu sposobnost i kapacitete za rad na poslovima Europske unije i uključivanje u pripreme europskih strateških politika i u mreže stručnim informiranjem, izobrazbenim seminarima i studijskim putovanjima.

Poboljšanu sposobnost za osmišljavanje održivih europskih strategija i aktivno sudjelovanje u stvaranju otvorene, demokratske i proširene Europe.

Prve dvije faze ovoga programa primile su financijsku potporu Zaklade Charles Stewart Mott. Međutim, Program ITS temelji se na sufinanciranju, što znači da se potpora koju osiguravaju EU i ostali međunarodni donatori dodaje financijskom doprinosu kojega osigurava ECAS i ostali projektni partneri.

U osmišljavanju sadržaja Programa ITS vjerovali smo da je važno raditi izravno s organizacijama koje poznaju stanje u svojoj zemlji, tako da se aktivnostima rješavaju specifične potrebe lokalnoga nevladinog sektora. Odista smo smatrali da je taj pristup dobro

zamišljen, budući da su potražnja za informacijama, poduka i iskustva različiti od jedne države do druge. Zbog toga je jedna od prvih zadaća ECAS-a bila pronaći u svakoj od država sudionica pouzdane organizacije s mnogo znanja koje bi imale ulogu "antena". Sve aktivnosti, od procjene potreba do studijskih putovanja, sačinjene su po mjeri za svaku državu, u bliskoj suradnji s takvim organizacijama. To je dalo Programu ITS mnogo fleksibilnosti. Ta bliska suradnja s nacionalnim organizacijama također je omogućila da se izbjegnu preklapanja aktivnosti te njihovo usmjeravanje na ciljeve i već postojeće inicijative kojima bi intervencija programa mogla pridodati novu vrijednost stvaranjem sinergija.

Prva faza Programa ITS u četiri zemlje pristupnice

Prva faza Programa ITS - "Nevladine organizacije za proširenu Europu" - usmjerena je na pripremu nevladinih organizacija u četiri od dvanaest zemalja pristupnica: Mađarskoj, Slovačkoj, Češkoj i Rumunjskoj. Onima koji su pomno pratili cijeli proces bilo je jasno da ima više ozbiljnih pitanja koja zabrinjavaju i izazova koje je trebalo rješavati prije nego se proširenje uspješno dovrši.

Sa stajališta razvoja civilnoga društva činilo se najvažnijim dobiti financijsku potporu za nevladine organizacije u novim državama članicama. Često se očekivalo da će EU izmijeniti ili čak povećati iznose koje različita privatna ili strana vladina tijela daju sektoru nevladinih organizacija prije proširenja. Međutim, ne samo da su ti donatori napustili (ili će napustiti) Srednju Europu, potaknuti mišlju da njihova pomoć više neće biti potrebna nakon što te zemlje pristupe Europskoj uniji, nego se to očekivanje možda nikada i neće ostvariti, jer EU ne financira civilno društvo kao takvo, budući da financijski pridonosi projektima koje predlažu organizacije i institucije koje provode politike Europske unije u pojedinim područjima, kao što su borba protiv diskriminacije, socijalna isključenost i siromaštvo.

Zbog toga se predviđa da će nevladine organizacije iz novih država članica biti bačene u potpuno novu situaciju. One će se sada natjecati s velikim brojem drugih organizacija i institucija u starim i novim državama članicama, koje možda imaju više sredstava od njih i već imaju solidno iskustvo s financijskim potporama i politikama Europske unije. Usprkos povećanim teškoćama za nevladin sektor, to će "prisilno" natjecanje vjerojatno dovesti i do nekih pozitivnih posljedica. Sve je veća potreba da nevladine organizacije pravilno usmjere svoje aktivnosti i postanu profesionalnije, da bolje predstavljaju stečena prava za sve zainteresirane strane, da imaju bolje unutarnje ustrojstvo i da uspostave bolje strateške veze suradnje s vanjskim svijetom.

Strukturni fondovi vide se kao moguće rješenje za financiranje nevladinih udruga u dugoročnom razdoblju, ali se zapravo jako malo zna kako se oni koriste u sadašnjim državama članicama i o tome kako se uspostavljaju partnerstva među različitim vrstama organizacija - udrugama, lokalnom samoupravom i lokalnim poduzećima. Usprkos nekim naporima da se to znanje prenese nevladinim organizacijama u novim državama članicama, i dalje postoji potreba za prenošenjem konkretnih, specifičnih primjera dobre prakse iz "starih" država članica nevladinim organizacijama u novim državama članicama, kao i potreba da im se pomogne da se međusobno povežu.

Hrvatska u drugoj fazi Programa ITS

Zbog toga se druga faza Programa ITS, u koju su bile uključene Latvija, Rumunjska, Bugarska, Slovenija i Hrvatska¹, usmjerila na ulogu nevladinih organizacija u politiku usklađivanja s Europskom unijom, s obzirom na pristupačnost strukturnih fondova za nevladine organizacije i na važnost poboljšavanja njihova razumijevanja načela partnerstva s EU-om.

Tijekom prve dvije faze Programa ITS stekla su se neka zanimljiva iskustva.

Ponajprije, pokazalo se da je nužno, u svrhu stvaranja predane skupine predstavnika udruga, obratiti posebnu pozornost procesu odabira. Odabir je načinjen u suradnji s nacionalnim partnerima natječajem za podnošenje prijave, strogom selekcijom kandidata koji su ušli u najuži izbor i izravnim intervjuima. Budući da ECAS nije posve upoznat sa svim konkretnim pojedinostima civilnoga društva u odnosnim državama, odlučili smo da sudionike treba odabrati u njihovoj zemlji porijekla i prema doprinosima koje bi oni mogli dati razvoju civilnoga društva u vlastitoj državi, s posebnim osvrtom na njihovu zastupljenost i multiplikacijski učinak.

Kao drugo, interaktivnost i uključenje stručnjaka imali su važnu ulogu u uspjehu Programa ITS. Tijekom organizacije i provedbe seminara za poduku, ECAS se koristio dvjema komponentama: a) interaktivnošću, u obliku raznih vježbi i simulacija (primjerice, simulacija zbornika radnog povjerenstva Vijeća ministara i simulacija pregovora između slovačkih vlasti i udruga o Nacionalnom planu zapošljavanja), i b) lokalnim stručnjacima (tj. svi predavači - "treneri" - za prva dva seminara bili su iz Slovačke ili Češke). I to je nešto što su sudionici jako cijenili, budući da su imali priliku upoznati se s vrlo složenim pitanjima na vlastitom jeziku i raspraviti o pitanjima relevantnim za svoje zemlje, regije i zajednice. Štoviše, to je također omogućilo stvaranje jedne pričuve lokalnih stručnjaka, koji bi se mogli angažirati u obuci predviđenoj za treću fazu Programa ITS. Ipak, iskustvo uglednih međunarodnih stručnjaka ocijenjeno je pozitivno, budući da je omogućilo naknadno prenošenje iskustava, najbolje prakse i novih ideja, kao i davanje "europske dimenzije" obuci.

Kao treće, očita je jasna potreba da se nevladinim organizacijama u novim i budućim državama članicama omogući lakši pristup institucijama Europske unije u Bruxellesu, kao i stjecanje spoznaje o načinu utjecanja na politike Europske unije. Ne postoji ništa što bi moglo zamijeniti "praktično iskustvo." Iako poduka u zemlji može pružiti temeljno, osnovno, pa čak i napredno usmjerenje, ona ne može služiti kao zamjena za praktično, osobno iskustvo u samom Bruxellesu. U tom smislu, olakšali smo uspostavljanje kontakata s glavnim europskim udrugama i mrežama kako bismo korisnicima Programa ITS pružili priliku da osjete što znači pozicionirati nevladinu udrugu u veoma složenom kontekstu politika Europske unije.

Kao posljednje, ali ne i najmanje važno, uvidjeli smo da se seminari ne trebaju usredotočiti samo na učenje o procesu donošenja odluka u Europskoj uniji, nego da se treba pozabaviti i radom na zagovaranju (promidžbi) na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, u cilju uspostavljanja funkcionalnog sustava upravljanja na više razina. Povećano međusobno djelovanje između aktera koji rade na različitim razinama omogućuje bolje programiranje i provedbu politika. Štoviše, takvo međusobno djelovanje pomaže nevladinu sektoru da osigura svoju financijsku održivost poboljšanim pristupom strukturnim fondovima, pretprijetnim fondovima i novom europskom instrumentu za susjedstvo i partnerstvo (ENPI).

Što slijedi?

Nakon najnovijeg uspjeha u svojem dosadašnjem i sadašnjem angažmanu u novim državama članicama Europske unije iz srednje i istočne Europe, ECAS je odlučan da će i dalje davati vrijedan doprinos nastojanjima usmjerenima k jačanju civilnoga društva u susjednim državama i državama sljedećeg kruga proširenja, gdje su potrebe za demokracijom velike. Države kao što su Bjelorusija, Ukrajina i zemlje zapadnog Balkana prolaze kroz veoma složenu društvenu i kulturnu preobrazbu, koja ima iznimno velik utjecaj na svakodnevni život običnih građana. Istodobno, u posljednjih deset godina pojavilo se snažno civilno društvo, s mnogo veoma motiviranih aktivista uključenih u udruge, koji odlučno nastoje poboljšati kakvoću života u svojim zajednicama i državama. Danas je bitno da se nikakva "željezna zavjesa" ne spusti između proširene Europske unije i susjednih država u istočnoj i jugoistočnoj Europi te da se njihovi sustavi postojano razvijaju u demokracije u kojima će se čuti glas širokih slojeva stanovništva, i u kojima se poštuju vladavina prava, ljudska prava, prava manjina, itd. To je težak izazov za institucije, bilo da pripadaju privatnom sektoru ili civilnom društvu. Međutim to je izazov koji je ECAS voljan prihvatiti i predložiti kako bi ljude postavio u središte procesa europskih integracija.

ECAS-ove buduće aktivnosti u istočnoj i jugoistočnoj Europi tako će imati dvostruk učinak: poticanje i olakšavanje bliske suradnje, povezivanja i razmjena najbolje prakse i metodologija između nevladinih organizacija u državama članicama Europske unije i onih u državama istočne i jugoistočne Europe, kao i izravno osiguravanje pristupa informiranju o Europskoj uniji za nevladine organizacije na zapadnom Balkanu, u Ukrajini i Bjelorusiji, u obliku seminara za poduku i studijskih putovanja u Bruxellesu.

Program ITS je važan dio ove strategije te je, stoga, otvoren za sve zainteresirane sudionike.

Ako želite više obavijesti o ECAS-u i Programu ITS, kontaktirajte:

Cecilia Lo Piparo Liljegren

Project Manager

ECAS - European Citizen Action Service

Rue de la Concorde 53

1050 Brussels - Belgium

E-mail: c.liljegren@ecas.org

www.ecas.org

Započeo program informiranja i izobrazbe o EU za predstavnike udruga iz Hrvatske

Europska služba za građansku akciju (ECAS)

Započeo Program informiranja i izobrazbe o EU za predstavnike udruga iz Hrvatske

U organizaciji Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva i međunarodne organizacije European Citizens Action Service (ECAS) iz Bruxellesa, u Trakošćanu je od 14. do 16. siječnja 2005. održan prvi seminar u okviru *Programa informiranja i izobrazbe o EU za predstavnike udruga iz RH*. Programom se želi potaknuti aktivnije sudjelovanje udruga u procesu integriranja Hrvatske u EU te njihovo bolje povezivanje s krovnim nevladinim mrežama koje djeluju na razini EU u Bruxellesu.

Autor: Igor Vidačak

U uvodnom dijelu seminara u Trakošćanu sudjelovala je državna tajnica za europske integracije, mr.sc. Marija Pejčinović-Burić, koja je upoznala polaznike Programa s glavnim izazovima koji Hrvatskoj predstoje na putu u EU te naglasila važnost aktivnijeg sudjelovanja civilnog društva u procesu europskih integracija. Tijekom seminara David Kral iz Instituta za europsku politiku iz Praga održao je radionice o institucionalnom i pravnom okviru EU te simulacijsku radionicu na temu pregovora između ključnih subjekata u procesima odlučivanja u EU. Soren Haar iz European Citizen Action Service (ECAS) iz Bruxellesa približio je polaznicima ulogu organizacija civilnog društva u procesima kreiranja politika u EU kao i načela uspješnog komuniciranja s europskim institucijama, a Tanja Čorlija iz Ministarstva europskih integracija pojasnila ključne etape u procesu približavanja Hrvatske EU s posebnim naglaskom na proces pregovora s EU i mogućom ulogom udruga u tom procesu.

Da podsjetimo, na pozivnom je natječaju, nakon provedenih intervjua, odabrano 25 predstavnica i predstavnika udruga iz cijele Hrvatske, uzimajući u obzir kriterije sektorske i regionalne zastupljenosti, kao i kriterije rodne jednakosti. Od ukupno 97 kandidata, njih 71 prijavljeno je iz udruga iz Zagreba i središnje Hrvatske, 12 iz Slavonije i Baranje, 9 iz Dalmacije, a 5 iz Istre i riječke regije. Najveći broj prijavi zaprimljen je od udruga koje se bave djecom i mladeži (19), ljudskim pravima i pravima žena (17), razvojem lokalne zajednice i razvojem civilnog društva (15), te humanitarnim radom (11), a nešto manje iz onih koje djeluju na području socijalne skrbi (8), obrazovanja (8), okoliša (7), kulture (4), zdravstva (4), zaštite potrošača (2) i ruralnog razvoja (2). Među prijavljenim kandidatima bilo je 81 žena i 16 muškaraca.

Nakon završetka programa, polaznici će postati specijalisti za europske integracije u nevladinom sektoru. Oni će u svojim područjima djelovanja aktivno pridonositi podizanju razine osviještenosti članova organizacija civilnog društva o mogućnostima koje im se otvaraju s približavanjem Hrvatske EU te pociitati aktivno uključivanje civilnog sektora u procese prilagodbi Hrvatske standardima EU.

Odabrani polaznici ovoga Programa jesu: VALERIJA BARADA, Centar za ženske studije - Zagreb; DENIS BIČANIĆ, Hrvatski crveni križ - Knin; TEODOR CELAKOSKI, Multimedijalni institut - Zagreb; ANA CVJETKOVIĆ, DEŠA - humanitarna i mirotvorna organizacija - Dubrovnik; SLAĐANA DOBROTA, Proni - Centar za socijalno podučavanje - Osijek; DUBRAVKA DUJMOVIĆ KUŠAN, Hrvatska glazbena mladež - Zagreb; TOMISLAV GOLL, Savez društava distrofičara Hrvatske - Slavonski Brod; GORDANA FORČIĆ, SMART - udruga za razvoj civilnog društva - Rijeka; IGOR FILKOVIĆ, Agencija za lokalni gospodarski razvoj - LEDA - Sisak; SANDRA ILIĆ, Eko-Liburnija - Pula; ZRINKA JAKL, Udruga za zaštitu okoliša 'Sunce' - Split; BRANKA KASELJ, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava - Osijek; IVANA LAGINJA, ZOE - Centar za održivi razvoj ruralnih krajeva - Zagreb; GORANKA LALIĆ, Hrvatski helsinški odbor za ljudska prava - Zagreb; BRANKA LOVRIĆ, Udruga Roma Međimurja - Čakovec; MILAN MEDIĆ, Centar za civilne inicijative - Karlovac; VESNA MIHOKOVIĆ PUHOVSKI, Forum za slobodu odgoja - Zagreb; MARIJA POMENIĆ, Hrvatski seljački savez - Zagreb; ILIJA RKMAN, POTROŠAČ - Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača - Zagreb; NIKOLINA SVALINA, Nansen Dijalog Centar - Osijek; NINOSLAV ŠČUKANEC, Studentski informacijski centar - Zagreb; EMINA VIŠNIĆ, Savez udruga Klubtura - Zagreb; DARIJA VRANEŠIĆ, Hrvatska udruga za

boljitak prehrane - Zagreb; DANIELA VRDOLJAK, Udruga MI - Split; DRAGO VRUČINIĆ, Centar za civilne inicijative - Zagreb

Pitate? Odgovaramo.

Pitate? Odgovaramo.

Odgovara: Veronika Borčić, suradnica za financijsko praćenje i evaluaciju

Može li neprofitna organizacija isplatiti prigodnu nagradu svojim članovima/volonterima i smatrati ih nagradama koje ne podliježu oporezivanju?

Članak 9. stavak 1. Zakona o porezu na dohodak (N.N. br.177/04) navodi koji primici se ne smatraju dohotkom. Tako, između ostalog, u točki 8. toga zakona stoji koje se nagrade ne oporezuju porezom na dohodak; to su državne nagrade ustanovljene propisima koje donosi Hrvatski sabor i Vlada Republike Hrvatske, nagrade jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisane statutom tih jedinica i novčane nagrade za osvojenu medalju na olimpijskim igrama te svjetskim i europskim prvenstvima, planirane za te namjene u državnom proračunu Republike Hrvatske i proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Slijedom navedenog, ne mogu se neoporezivo isplatiti prigodne nagrade članovima/volonterima bez obveze obračuna, obustave i uplate poreza na dohodak i prireza.

Što je to "drugi dohodak"?

Novim Zakonom o porezu na dohodak, koji se primjenjuje od 1. siječnja 2005., uveden je posve nov izvor dohotka - drugi dohodak, radi pojednostavljenja sustava oporezivanja.

Primicima prema osnovi drugog dohotka smatraju se primici koje fizička osoba ostvari izvan radnog odnosa, odnosno izvan samostalne djelatnosti za koju vodi poslovne knjige.

Primitke iz osnove drugog dohotka oporezuje se prema stopi 25%, bez prava na paušalne izdatke.

Izdatke se iznimo priznaje u visini 30% pri obračunavanju i plaćanja poreza na primitke stečene prema osnovi:

- autorskih naknada isplaćenih prema posebnom zakonu što uređuje autorska i srodna prava, uključivši naknade za dostavljeno umjetničko djelo osobama koje obavljaju umjetničku i kulturnu djelatnost;
- profesionalnih djelatnosti novinara, umjetnika i športaša, osiguranih prema toj osnovi i doprinose za obvezna osiguranja plaćaju prema rješenju;
- primitaka nerezidenata za obavljanje umjetničke, artistske, zabavne, športske, književne i likovne djelatnosti te djelatnosti u vezi s tiskom, radiom i televizijom te zabavnim priredbama.

O isplaćenim iznosima drugog dohotka isplatitelj je obavezan izvještavati Poreznu upravu na novom obrascu IDD, a o iznosima drugog dohotka koji podliježu plaćanju doprinosa za mirovinsko osiguranje i Središnji registar osiguranika na obrascu R-Sm.

Menadžeri Zagrebačke banke kao volonteri

Društveno odgovorno poslovanje

Menadžeri Zagrebačke banke kao volonteri?

Iako su je Program zajedničkoga doniranja i Program volonterstva za sada jedini takve vrste u Hrvatskoj, vjerujemo da će njihovi dobri rezultati, a koje planiramo predstaviti stručnoj i široj javnosti, biti poticaj i drugim gospodarstvenicima da među svojim zaposlenicima pokrenu slične programe kako bi praksa podupiranja neprofitnog sektora, volontiranja i doniranja postala dio dobre prakse hrvatskoga gospodarstva

Autorica: Vesna Ledić Oppenheim, Zagrebačka banka, Direkcija korporativnih komunikacija i marketinga

Pregled društveno odgovornih aktivnosti Zagrebačke banke

Biti vodeća banka u Hrvatskoj ne znači samo imati najveći tržišni udio, najveći broj klijenata, inovativne i kvalitetne proizvode. To ponajprije podrazumijeva svijest o odgovornosti i utjecaju na cjelokupnu društvenu zajednicu u kojoj poslujemo i živimo.

Društveno odgovorno poslovanje polazna je točka svih poslovnih djelatnosti Zagrebačke banke i očituje se u stvaranju novostvorene vrijednosti kao temeljne pretpostavke za doprinos razvoju društva u cjelini, u investiranju dijela svoje dobiti u razvoj društvene zajednice podupiranjem mnogobrojnih općekorisnih projekata diljem Hrvatske.

Natječaj za dodjelu donacija " Stvarajmo zajedno"

Zagrebačka banka raspisala je 1999. prvi javni natječaj za dodjelu donacija koji je u to vrijeme bio jedinstven način doniranja udruga u Hrvatskoj. U proteklih je šest godina tim natječajem donirano 13,2 milijuna kuna za 909 projekata, čime se bitno pridonijelo kvaliteti života u zajednici u kojoj banka djeluje i čime je dala poticaj drugim gospodarstvenim subjektima da prihvate ovaj transparentni način dodjele novčanih potpora.

Partner trajnim vrijednostima

Godinama ulažući u vrhunske kulturne projekte, kulturne institucije i mlade umjetnike, Zagrebačka banka je sudionik stvaranja i njegovanja trajnih vrijednosti. Stoga se sloganom Partner trajnim vrijednostima služimo u svim istupima u javnosti koji su vezani uz potporu kulturi, umjetnosti i očuvanju kulturne baštine.

Tako su Zagrebačka banka i UniCredit Group, kao glavni partner Filharmonijskog orkestra milanske Scale, dvije godine zaredom (2003. i 2004.) omogućili gostovanje toga glasovitog orkestra u Zagrebu.

Oba su koncerta imala i humanitarni značaj - cjelokupni prihodi od prodaje ulaznica donirani su Hrvatskom Crvenom križu, Gradskom društvu Vinkovci za izgradnju 12 dječjih igrališta u minama okruženim mjestima Vukovarsko-srijemske županije (2003.) i Hrvatskoj udruzi za školovanje pasa vodiča i mobilitet za izgradnju prvog rehabilitacijskog centra za područje orijentacije i mobiliteta slijepih u Hrvatskoj (2004.).

Humanitarni projekti

Zagrebačka banka godinama podupire i mnogobrojne humanitarne projekte.

Najznačajniji projekti koje smo u protekle dvije godine poduprli jesu: "I sitno je bitno" u suradnji s Caritasom Zagrebačke nadbiskupije; "Pazi, ne gazi" u suradnji s Hrvatskim Crvenim križem Gradskim društvom Vinkovci; "Stop nasilju među djecom" u suradnji s UNICEF-om; "Imaš siće za vodiče?" u suradnji s Hrvatskom udrugom za školovanje pasa vodiča i mobilitet

Koji izazovi stoje pred nama?

Tijekom 2004. u suradnji s Unidea UniCredit Foundation, fondacijom UniCredit Grupe, čija je članica i Zagrebačka banka, pokrenuli smo Program zajedničkog darivanja (tzv. Gift Matching Program).

Program zajedničkog darivanja je općeprihvaćena metoda doniranja u europskim zemljama, koju primjenjuju korporativna tijela. Ova metoda podrazumijeva poticanje zaposlenika da novčanim prilogom i sami potpomognu određenu humanitarnu inicijativu, iznos donacije koju prikupe zaposlenici udružuje se s isto tolikim iznosom donacije fondacije u korist neprofitnih inicijativa.

Taj program potiče proaktivan stav zaposlenika u izboru neprofitnih inicijativa, kao izbora doniranja, kako bi se potaklo zaposlenike na aktivan angažman u pogledu rješavanja socijalnih i humanitarnih problema zajednice u kojoj žive.

Tako je u 2004. godini na iznos koji su prikupili zaposlenici (oko 54.000 kuna) za izgradnju dječjih igrališta u Slavoniji, Unidea u korist iste inicijative uplatila dodatnih 54.000 kuna. Program zajedničkog doniranja uvod je u drugu fazu dobrovoljnog uključivanja zaposlenika u pomaganje zajednici, a provest će se volontiranjem zaposlenika banke u udrugama, školama, a u program će biti uključen i menadžment banke.

Deutsche Bank pomaže najsiromašnije dijelove Londona

Društveno odgovorno poslovanje

Deutsche Bank pomaže najsiromašnije dijelove Londona

Razgovarala: Lana Narančić, IBLF, London

Lana Narančić iz IBLF-a razgovarala je s Kate Cavelle, voditeljicom Odjela za građane Deutsche Bank u Ujedinjenom Kraljevstvu (Deutsche Bank Citizenship UK), o aktivnostima banke na području korporativne društvene odgovornosti, s posebnim osvrtom na aktivnosti u Londonu.

Koje su glavne aktivnosti Odjela Deutsche Bank Citizenship UK i kako su te aktivnosti odabrane?

Naše aktivnosti usmjerene na društvo u Ujedinjenom Kraljevstvu bile su neka vrsta lokalnog odgovora na probleme u zajednici – prepoznate su potrebe Londona u kojem se nalaze neka od najnerazvijenijih i najsiromašnijih područja u Ujedinjenom Kraljevstvu.

Naše aktivnosti obuhvaćaju tri glavna područja: Odgoj i obrazovanje, Razvoj zajednice, te Umjetnost i kulturu.

U okviru područja odgoja i obrazovanja, aktivnosti Banke usmjerene su na škole smještene u siromašnijim područjima Londona. Program se proteže od pružanja potpore poduzetništvu u nastavnom planu i programu do pružanja mogućnosti studentima i osoblju za posjete nekima od svjetskih nadahnjujućih kulturnih događanja.

Naš rad na području razvoja zajednice podupire razvoj malog poduzetništva i društvenih poduzetnika vraćanjem ljudi u glavne tokove obrazovanja ili usavršavanja, omogućava lokalnim organizacijama da unaprijede svoje lokalne službe i pružanje usluga, te se bavi uzrocima beskućništva.

U okviru područja umjetnosti i kulture pomažemo umjetnicima koji će upravo diplomirati na šest vrhunskih londonskih škola u pokretanju svoje karijere osiguravanjem financijske i poslovne potpore. Dodatne aktivnosti koje podupiremo jesu inicijative osmišljene da bi poboljšale financijsku održivost i učinkovito poslovanje kazališne i obrtničke djelatnosti. Sva naša nastojanja na podršci umjetnosti prožeta su načelom da projekti koje podržavamo osnažuju zajednice otvaranjem novih radnih mjesta i pristupom lokalnog stanovništva umjetnosti.

Programi za zaposlenike igraju važnu ulogu u vašim aktivnostima. Kako angažirate svoje zaposlenike?

Programi za zaposlenike u Banci vrlo su opsežni. Godine 2004. svjedočili smo porastu broja zaposlenika koji su obavljali volonterski rad. Zaposlenici su se također udružili na prikupljanju više od 250.000 funti za humanitarno djelo godine, sudjelujući u putovanjima, kvizovima u pivnicama, prodaji kolača i lutrijama. Možda je najdojmljivije povećanje osobnih priloga zaposlenika – tijekom 2004. godine su sredstva koja je dala Banka narasla na više od 230.000 funti. Ta činjenica, zajedno s 5% osoblja koje sudjeluje u programu Pokloni prema zarađenom (Give As You Earn), pokazuje koliko su zaposlenici predani zajednicama u kojima žive.

U kojim je državama moguće dobiti vizu za volontiranje?

RAD MEĐUNARODNIH VOLONTERA

U kojim je državama moguće dobiti vizu za volontiranje?

Izvor: "Volonteri u javnim institucijama", Asocijacija za demokratski prosperitet – Zid, Podgorica, Crna Gora, 2004.

<http://www.seeyn.org/publications.html/>

1. ITALIJA

Jedna od glavnih teškoća s kojom se susreću strani volonteri koji dolaze iz zemalja nečlanica EU da bi volontirali u Italiji jest odbijanje molbi za vizu. U molbi za izdavanje nema kategorije volontera, pa konzulat odobrava vizu pod kategorijom "student" ili odbija molbu. Za programe EVS-a (European Voluntary Service) talijanska je vlada donijela zakonsku odredbu kojom volonteri dobivaju tzv. volontersku vizu.

Volonteri koji dugoročno volontiraju u Italiji ne moraju imati radnu dozvolu.

2. VELIKA BRITANIJA

Volonteri koji dolaze iz zemalja EU mogu bez ikakvih ograničenja volontirati u Velikoj Britaniji. Osobama pristiglima iz zemalja koje nisu članice EU-a, a imaju radnu ili studentsku vizu za Veliku Britaniju dopušteno je volontiranje pod uvjetom da istodobno obavljaju one aktivnosti (školovanje, posao) koje su naznačene u vizi. U Velikoj Britaniji može se dobiti i posebna viza za volontiranje, ali se mora unaprijed pripremiti pod sljedećim uvjetima koje je propisalo ministarstvo unutarnjih poslova:

- aktivnost je posve volonterska i ne uključuje nikakav plaćeni ili stalni položaj bilo koje vrste u dobrotvornoj organizaciji, ili bilo kakav aranžman koji bi vodio k ugovoru o zaposlenju;
- aktivnost se obavlja za dobrotvornu organizaciju koja je upisana u vodič ministarstva unutarnjih poslova ili za registriranu dobrotvornu organizaciju koja ispunjava kriterije navedene u instrukcijama;
- aktivnost je besplatna ili nije, niti će biti, predmet plaćanja minimalne naknade na državnoj razini te nije usmjerena stjecanju profita;
- aktivnost je usko vezana uz ciljeve organizacije;
- riječ je o radu na terenu i o izravnoj pomoći onoj skupini ljudi zbog kojih je dobrotvorna organizacija i osnovana;
- volonter namjerava napustiti Veliku Britaniju po završetku njegove/njezine volonterske aktivnosti.

3. DANSKA

Nova pravila koja se odnose i na rad volontera u Danskoj donesena su u srpnju 2002. Ta nova pravila obuhvaćaju dobivanje boravišne i radne dozvole.

Građani iz pojedinih zemalja moraju imati vizu za ulazak u Dansku i imaju pravo na boravak do tri mjeseca. Za boravak duži od tri mjeseca potrebna je istodobno boravišna i radna dozvola za obavljanje volonterskih poslova.

Europska komisija odobrila je g. 2002. prijedlog uputa za uvjete ulaska i boravak studenata i volontera kako bi se olakšao postupak ulaska građana iz nekih zemalja radi obavljanja volonterske službe. Danska je prijedlog Europske komisije prihvatila.

4. REPUBLIKA ČEŠKA

Svi volonteri iz inozemstva koji dolaze volontirati u Češku moraju imati radnu dozvolu. Tu vrstu radne dozvole osigurava organizacija koja šalje volontera u Češku, u suradnji s domaćom organizacijom u kojoj će volonter raditi. Boravišna dozvola je obvezna za volontera koji ostaje u Češkoj duže od tri mjeseca a da bi se ishodila, potrebna je radna dozvola.

5. POLJSKA

U zakonu o volontiranju koji vrijedi u Poljskoj nema posebnih odredaba za strane volontere. Na njih se, dakle, odnose opće odredbe.

Strani volonteri koji obavljaju neku djelatnost u Poljskoj kraće od tri mjeseca moraju tražiti privremenu boravišnu dozvolu. Zahtjevu volonteri moraju priložiti dokumente koji dokazuju njihov volonterski status. Mjerodavno tijelo može zahtijevati i dokaze o posjedovanju dovoljno novca za pokriće troškova putovanja i života u Poljskoj. Boravišna dozvola se izdaje na rok do dvije godine i volonteru ne dopušta rad u nekom drugom djelokrugu. Ako volonter nema boravišnu dozvolu, mjerodavno tijelo može ga vratiti natrag i naplatiti mu kaznu od 5 do 1250 eura. Ta pravila se ne odnose na strane volontere koji su došli organizirano preko poljskih međunarodnih institucionalnih sporazuma.

6. SLOVENIJA

Građanima iz zemalja EU i EFTA te iz Hrvatske, Cipra, Češke, Estonije, Mađarske, Letonije, Litve, Malte, Poljske i Slovačke nije za ulazak u Sloveniju potrebna viza za boravak kraći od tri mjeseca. Svima ostalima za ulazak u Sloveniju potrebna je viza. Volonter koji u Sloveniji ostaje duže od tri mjeseca mora imati boravišnu dozvolu.

Radna dozvola nije potrebna volonterima koji sudjeluju u radnim kampovima ili u nekom drugom obliku međunarodnog okupljanja mladih.

7. MAĐARSKA

U Mađarskoj volonteri iz inozemstva pravno se vode kao zaposlene osobe i zbog toga potpadaju pod odredbe državnoga zakona o zapošljavanju.

Strani volonteri u Mađarskoj, općenito, nemaju pravo na državno socijalno osiguranje. Međutim, neke zemlje imaju bilateralne ugovore s Mađarskom, kao npr. Finska, Velika Britanija, Švedska, Belgija, Grčka, Švicarska, Norveška i bivše komunističke zemlje, pa se volonterima iz tih zemalja mogu po povratku u domovinu nadoknaditi troškovi zdravstvene pomoći u nekim (uglavnom hitnim) slučajevima.

Strancima koji dolaze u Mađarsku raditi volonterski duže od tri mjeseca potrebna je radna i boravišna dozvola. Radnu dozvolu može osigurati poslodavac, tj. organizacija u kojoj volonter

radi, u lokalnom centru za zapošljavanje.

Viza za boravak stranih državljana u Mađarskoj do tri mjeseca nije potrebna, osim za osobe koje dolaze iz zemalja s kojima Mađarska ima uspostavljen vizni režim.

U posljednje vrijeme povećano je razumijevanje za volontere iz inozemstva (kojima je viza potrebna) kada je viza izdavana na godinu dana na ime "volonterskog rada". No to su bili izravni rezultati odluka mjerodavnih tijela koja su iskoristila svoje diskrecijsko pravo za pojedine slučajeve i to nikako nije opće pravilo.

8. RUMUNJSKA

Volonteri iz inozemstva koji dolaze u Rumunjsku moraju imati boravišnu dozvolu za sve vrijeme trajanja njihova volonterskog rada. Oni moraju ispuniti iste uvjete kao i drugi strani državljani koji dolaze u zemlju kako bi imali pravo na državnu socijalnu zaštitu. To se ne odnosi na one volontere koji dolaze u okviru programa Europskog volonterskog servisa (ESV) za čije se osiguranje pobrinula Europska komisija.

Osobe koje traže azil u Rumunjskoj, i izbjeglice, mogu volontirati kao i svi ostali ako imaju ispravnu boravišnu dozvolu

9. BUGARSKA

Nema posebnih propisa o volonterima u pravnim aktima o imigrantima, pa su volonteri predmet općih pravnih propisa.

Građani zemalja Europske unije, građani susjednih zemalja srednje i istočne Europe, kao i nekih drugih zemalja, mogu boraviti u Bugarskoj do 30 dana bez vize. Za razdoblje duže od 30 dana potrebna im je boravišna dozvola.

Strani volonteri koji ostaju u Bugarskoj duže od mjesec dana dobivaju privremenu osobnu iskaznicu koju im izdaje područni ured ministarstva unutarnjih poslova. Taj identifikacijski dokument predaje se vlastima pri izlasku iz zemlje. Strani volonteri koji ne volontiraju u okviru priznatih vladinih programa smatraju se zaposlenima i zato moraju imati radnu dozvolu. Zahtjev za tu vrstu dozvole podnosi ministarstvu za rad i civilne poslove organizacija koja prima volontera.

Određene iznimke vrijede za strane volontere koji volontiraju u okviru poznatih vladinih programa:

- Japanska vlada podupire volonterski program u Bugarskoj. Volonterima se u okviru tog programa osigurava džeparac, a nadoknađuju troškovi putovanja i života.
- Mirovne snage Sjedinjenih Država također nude volonterska mjesta u Bugarskoj. Za te volontere predviđene su posebne povlastice.
- Volonteri koji borave u zemlji u okviru Europskoga volonterskog servisa (ESV) također imaju osiguran džeparac, novac za smještaj i prehranu, što im je osigurano u okviru potpore Europske komisije.
 - **Novosti u izdavaštvu**
 - Novosti u izdavaštvu
 - Odabrala i priredila: Ruža Beljan
 - Barbare Coloroso: "Nasilnik, žrtva i promatrač"
 - "Nasilnik, žrtva i promatrač – od vrtića do srednje škole – kako roditelji i učitelji mogu pomoći u prekidanju kruga nasilja" autorice Barbare Coloroso, u izdanju

udruge BIOS iz Zagreba (urednica Iva Böhm), bestseller je, prvi put izdan u Hrvatskoj, a predstavlja autoricu najprodavanijih stručnih knjiga, u pisanju kojih se oslanja na desetljeća rada s traumatiziranim mladim ljudima.

- Barbara Coloroso, osim tržišne je uspješnosti, za posljednjih trideset godina stekla i međunarodni ugled priznatog stručnjaka na području obrazovanja roditelja, učenja, nenasilnog rješavanja sukoba, pravde pomirenja i tugovanja. Njezine jedinstveno uspješne strategije roditeljstva razvijene su studijem sociologije, defektologije, filozofije i teologije, a praktično potvrđene bogatim radnim iskustvom.
- Udruga BIOS iz Zagreba tiskala je knjigu uz novčanu potporu Instituta Otvoreno društvo Hrvatska, u nakladi od 1500 primjeraka. Po jedan je primjerak dostavila gotovo svim školama u Republici Hrvatskoj.
- Andreja Feldman: Žene u Hrvatskoj: ženska i kulturna povijest
- U izdanju Instituta "Vlado Gotovac" i Ženske infoteke izašla je knjiga Žene u Hrvatskoj: ženska i kulturna povijest, koju je priredila Andrea Feldman.
- Knjiga se sastoji od trinaest radova povjesničarka, povjesničarka umjetnosti, antropologinja koje istražuju područje ženske povijesti, područje kojim se posljednjih tridesetak godina bave profesionalni muški i ženski povjesničari.
- Riječ je o pokušaju da se na jednom mjestu sakupe radovi koji opisuju ulogu i položaj žene u različitim povijesnim razdobljima i društvenim staležima – od žena u dalmatinskim gradovima u ranom srednjem vijeku, preko žena senjskih uskoka, do seljačkih žena u sjeverozapadnoj Hrvatskoj i feministkinja od šezdesetih godina 20. st. do danas. Knjiga govori o prvom ženskom listu u Hrvatskoj – Domaćem ognjištu, govori o zalaganju Stjepana Radića za žensko pravo glasa i ravnopravan položaj žena u društvu. Sadrži i radove o izobrazbi žena u sjevernoj Hrvatskoj potkraj 19. stoljeća, liku ugarske kraljice Elizabete, o ženama psovačicama i o psovanju žena...
- Objavljivanje ove jamačno važne i, ponajprije, zanimljive knjige novčano su potpomogli Zaklada HAZU, Veleposlanstvo Kraljevine Norveške i Ministarstvo kulture Republike Hrvatske.
- Vodič kroz nevladine udruge Šibensko-kninske i Zadarske županije
- Područni ured OESS-a u Zadru u prosincu 2004. izdao je Vodič kroz nevladine udruge Šibensko-kninske i Zadarske županije. Vodič je izdan radi informiranja građana, predstavnika nevladinih udruga i lokalne samouprave o različitim uslugama i inicijativama udruga u mnogim područjima djelovanja.
- U prvom dijelu Vodiča objašnjavaju se osnovni pojmovi; civilno društvo, udruge, volonterstvo, partnerstvo, suradnja triju sektora u društvu. Drugi dio Vodiča sadrži abecedni popis nevladinih udruga u Šibensko-kninskoj i Zadarskoj županiji. Svaka je nevladina udruga predstavljena na jednoj stranici; uz adrese i telefone, tu ćemo naći njezine djelatnosti i projekte, kao i popis suradnika. Vodič je dostupan i u elektronskom obliku na web stranici: www.oscecro.org
- Lidija Pavić-Rogošić: NAŠA ZAJEDNICA - NAŠA ODGOVORNOST
- druga ODRAZ izdala je potkraj protekle godine knjigu Naša zajednica - naša odgovornost – priručnik za uspješno organiziranje lokalne zajednice, autorice Lidije Pavić-Rogošić.
- Sada kada se Hrvatska priprema za ulazak u Europsku uniju, a na državnoj se razini stvara politički, pravni i institucionalni okvir za nužne prilagodbe, priručnik Naša zajednica - naša odgovornost postaje nuždan "začin" tim procesima. I to na najnižoj,

ali možda i najvažnijoj razini: u lokalnim zajednicama u kojima ljudi žive i koje izravno utječu na kvalitetu njihovih života.

- Knjiga sadrži gotovo sve što treba znati kako bi se uspješno organizirao DOBAR život u DOBROJ zajednici. Osim što čitateljima objašnjava osnovne pojmove, tehnike rada, i što ih upućuje kako će pokrenuti i postići poželjne promjene u lokalnim ili interesnim zajednicama, ona je i veoma dobra “mišancija” suvremenih svjetskih koncepata o radu u zajednici te znanja i iskustava (potkrijepljenih primjerima iz prakse) koje su stjecali aktivisti stvarajući te zajednice, mijenjajući i unaprjeđujući ih u nas.
- **Sa svih strana**

- **SA SVIH STRANA**

- **Nacionalno izvješće o provedbi ciljeva Milenijske deklaracije Ujedinjenih naroda**
- Na 55. zasjedanju Opće skupštine UN-a, koje je održano u New Yorku od 6. do 8. rujna 2000., jednoglasno je prihvaćena Milenijska deklaracija, politički dokument Ujedinjenih naroda za 21. stoljeće koji utvrđuje ciljeve na pojedinim područjima od interesa za sve članice, kao i međunarodnu zajednicu u cjelini, te aktivnosti koje bi trebale pridonijeti njezinu ostvarenju.
- Sve države članice Ujedinjenih naroda morale su izraditi Nacionalno izvješće o provedbi ciljeva Milenijske deklaracije, pa je takvu obvezu preuzela i Republika Hrvatska. Milenijski su ciljevi, o čijoj primjeni su države članice UN-a dužne izraditi izvješće, ovi: 1. Smanjivanje i suzbijanje siromaštva; 2. Osiguranje osnovne izobrazbe; 3. Ravnopravnost među spolovima; 4. Smanjivanje stope smrtnosti djece; 5. Poboljšanje zdravlja majki; 6. Borba protiv side i drugih zaraznih bolesti; 7. Osiguranje održivosti okoliša; 8. Globalna suradnja (razvoj, pomoć, otpis dugova).
- Ono što se žele postići Nacionalnim izvješćem o milenijskim razvojnim ciljevima i njegova svrha odnosi se na povezivanje tih ciljeva sa strategijom razvoja RH te određivanjem prioriteta, iniciranjem stalnog nadzora i izvješćivanja o hrvatskim razvojnim ciljevima.
- Kako bi se ti milenijski ciljevi ostvarili, u izradbi Izvješća za Hrvatsku sudjelovali su – ministarstva, uredi i tijela Vlade Republike Hrvatske, znanstvene ustanove i nevladine udruge. Koordinator je projekta bilo Ministarstvo vanjskih poslova RH. Stručnu, tehničku i novčanu potporu projektu dao je i UNDP (United Nations Development Programme, Croatia), Ured u Zagrebu.
- Upravo se u Hrvatskoj priprema izradba akcijskoga plana i troškovnika za ostvarenje zadanih ciljeva, nakon čega će RH izdati prvo izvješće o napretku.
- Podrobnije podatke o Milenijskom procesu možete dobiti na službenim stranicama UNDP-a: <http://www.undp.hr/>.

Pozivaju se sve udruge da daju svoje mišljenje o ovom izvješću te da iznesu svoje prijedloge za uključenjem civilnog sektora u ovaj proces.

Komentari se mogu poslati na ovu adresu: helena.gorancic@undp.org

- Izvješće je u elektroničkom obliku dostupno na internetskoj stranici: <http://www.undp.hr/>,
- a na papiru ga možete dobiti zahtjevom na sljedeći e-mail UNDP-a: registryhr@undp.org
 - **www.entereurope.hr Vodič kroz informacije o Europskoj uniji**

- *Portal EnterEurope novi je internetski poslužitelj za pristup informacijama o Europskoj uniji na hrvatskom jeziku, nastao u dokumentacijskom centru Instituta za međunarodne odnose (IMO-EDC) iz Zagreba. Portal omogućuje "virtualni ulazak u Europu", nudeći brz i jednostavan pristup podacima o Europskoj uniji, njezinim ustanovama i tijelima, aktivnostima, politikama, pravu, službenim publikacijama i dokumentima, kao i o tekućim zbivanjima u kontekstu europskih integracija.*
- *EnterEurope nudi pregled djelovanja Europske unije u svim područjima – od poljoprivredne politike, prometa i energetike do znanosti, socijalne politike, zaštite okoliša i unutarnjeg tržišta, s nizom dodatnih veza na vanjske izvore informacija o odabranoj temi. Tu je i baza podataka e-point, koja omogućuje pristup odabranim pripremljenim dokumentima, zakonodavstvu Europske unije, izvješćima i studijama, priopćenjima za tisak ustanova EU-a, te statističkim i drugim izvorima, s vezama na cjelovite tekstove dokumenata.*
- *EnterEurope namijenjen je studentima i istraživačima u području europskih integracija, službenicima državne uprave i drugih javnih ustanova, organizacijama civilnoga društva, građanima i svima koji žele saznati više o Europskoj uniji.*
- *Ostvarenje ovoga projekta EnterEurope omogućili su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa te Njemačka zaklada za međunarodnu pravnu suradnju. (Deutsche Stiftung für Internationale Rechtliche Zusammenarbeit – IRZ)*
- **Međunarodno arhivsko vijeće /ICA/ objavilo priručnik za upravljanje arhivskom građom organizacija civilnoga društva - THE RECORDS OF NGOs, MEMORY ... TO BE SHARED: A practical guide in 60 questions /www.ica.org/**
- Autorica: Živana Heđbeli, diplomirana povjesničarka i arheologinja, arhivistica specijalistica, voditeljica Pismohrane u Uredu za opće poslove Hrvatskoga sabora i Vlade RH
- Misija je Međunarodnog arhivskog vijeća (ICA - the International Council on Archives) promicanje zaštite i uporabe arhiva diljem svijeta. Kao jedan od načina ostvarivanja svojih ciljeva, ICA objavljuje priručnike, studije i standarde vezane uz očuvanje i uporabu arhivske baštine. Armelle Le Goff, viša kustosica u Povijesnom centru nacionalnog arhiva (Francuska), pripremila je vodič, čiju su izvornu, francusku verziju Patric Cadell, Margaret Procter i David Leitch preveli, prilagodili i uredili za englesko govorno područje.
- Vodič je priručnik za praktični rad, namijenjen rukovoditeljima, zaposlenicima i volonterima organizacija civilnoga društva kako bi spoznali vrijednost svoje građe, a nudi i savjete za upravljanje dokumentima i zaštitu dokumenata. Vodič, uz uvod Koichiroa Matsuura, glavnoga direktora UNESCO-a, sadrži 60 pitanja i odgovora podijeljenih u sedam poglavlja, koja daju vrlo dobro i praktično napisana objašnjenja i upute za rad sa spisima. Na kraju je svakoga poglavlja literatura za daljnje čitanje. Prvo od 60 pitanja glasi: "Što je građa?". Odgovor na to pitanje i na nekoliko sljedećih daje objašnjenje temeljnih pojmova: fond, arhivska vrijednost dokumenata, audio, video i elektronički zapisi. Iduća pitanja objašnjavaju potrebu i prednosti dobro uređenog uredskog poslovanja, fizičkog i intelektualnog sređivanja spisa, organizacije materijala, odnosa između funkcija određene organizacije i njezine građe, upravljanja elektroničkim zapisima i dokumentima, čuvanja dokumenata, fizičke zaštite spisa, važnosti građe NGO-a za istraživače i znanstvenike, korisne internetske adrese ... Vodič je, kao i većina publikacija ICA-e dostupan na URL: www.ica.org/

- U Hrvatskoj, za sada, nema objavljenih sličnih vodiča ili priručnika.
- Arhivsko građa organizacija civilnog društva krucijalna je za objektivno shvaćanje prošlosti, sadašnjosti i budućnosti određenoga naroda i/ili države, kao i za očuvanje dokaza o postojanju i radu same organizacije civilnog društva. Građa organizacija civilnoga društva posebno je važna za zemlje u tranziciji. Dio zbivanja zabilježile su državne i javne ustanove, dio nevladine organizacije, dio je pohranjen samo u sjećanjima ljudi. Dostupnost građe državne uprave i organizacija civilnoga društva temeljno je ljudsko pravo koje pripada svima. Javnost ima pravo znati što su činila i što čine tijela uprave, jednako kao i organizacije civilnog društva. Zadaća je i dužnost sadašnjega naraštaja da svojim potomcima omogući objektivno prosuđivanje i shvaćanje prošlosti. Temelj za ostvarenje toga prava čine sačuvani, sređeni i dostupni arhivi.
- **Raspisan 12. natječaj za “Nobela 21. stoljeća”, Rolexovu nagradu za hrabrost i poduzetnost na dobrobit zajednice**
- Potkraj protekle 2004. godine Organizacijski odbor Rolexove nagrade za poduzetnost raspisao je natječaj za njezin dvanaesti ciklus. Petero će laureata, dobitnika nagrade, u listopadu 2005. u Singapuru primiti ugledno priznanje, ček od sto tisuća dolara i športski zlatno-čelični kronometar.
- Jedanaest ciklusa ova nagrada mukotrpno razbija predrasude o svom glavnom sponzoru, švicarskom proizvođaču luksuznih satova, a koncept nagrade nepobitno je osvojio javnost, pa tu nagradu nazivaju i “Nobelovom nagradom 21. stoljeća:”.
- Naime, Rolexova nagrada želi ohrabriti odvažne i poduzetne ljude s vizijom koji, unatoč teškoćama i obeshrabrivanju okoline, učine nešto vrijedno za ljudsku zajednicu.
- Okvirno su područja djelatnosti koja se uzimaju u obzir za nagradu prirodne znanosti i medicina, tehnologija i izumiteljstvo, zemljopisna istraživanja, okoliš i kulturna baština. Ocjenjivački sud želi posebno nagraditi originalnost ideja, upornost da ih se ostvari i utjecaj koji ostavljaju na ljudsku zajednicu. Svatko može prijaviti osobu ili projekt za koji misli da zavrjeđuje nagradu, a prijedlog treba što uvjerljivije obrazložiti. Prijedloge treba slati na tajništvo Rolexove nagrade, PP1311, 1211 Ženeva, Švicarska, uz obvezno ispunjen formular koji je dostupan na internetskoj stranici <http://www.rolexawards.com/>
- *STRADALNICI TSUNAMIJA VRAĆAJU SE U ŠRI LANKU KAO CARITASOVI VOLONTERI*
- *Jurica Caha i Kristina Pucko, preživjeli stradalnici tsunamija koji su se 26. prosinca 2004. nalazili na jugu Šri Lanke, nešto više od mjesec dana nakon tragedije u kojoj je u južnoj Aziji smrtno stradalo nekoliko stotina tisuća ljudi, vraćaju se u ovu zemlju, sada kao volonteri Hrvatskoga Caritasa.*
- *Početak svoga jednomjesečnog angažmana kao volontera Hrvatskoga Caritasa gospodin Caha i gospođa Pucko započeli su na jugu te zemlje, u mjestu Tangalle, u kojem su se nalazili toga dana, u istoj obitelji koja im je i tada pružila utočište.*
- *“Nakon proživljenog iskustva i sami želimo pomoći onima koji su i dalje u potrebi, baš kao što su i nama pomogli nepoznati ljudi”, pojasnili su svoju motivaciju za povratak u Šri Lanku gospodin Caha i gospođa Kristina Pucko.*
- *Hrvatski je Caritas već 27. prosinca 2004., dan nakon tragedije, reagirao pokrenuvši nacionalnu akciju prikupljanja pomoći u kojoj je do sada ukupno prikupljeno 4 milijuna i 750.000 kuna. Pomoć se prikuplja donacijskim telefonom 060 888 920*

(3.66 kuna po svakom pozivu) i na žiroračun 2340009-1100080340, poziv na broj 2712.

- HC je u Šri Lanku do sada već poslao Plivinu donaciju lijekova vrijednu 750.000 kn, Podravkinu donaciju od 20 000 obroka dječje hrane, pet kompleta primarne medicinske i higijenske pomoći za potrebe 50 000 ljudi kroz tri mjeseca, a u tijeku je i organizacija transporta i 20 filtera za vodu, koje je HC kupio od prikupljena novca. Ukupna vrijednost do sada poslanih proizvoda iznosi 1.060.000 kuna.
- **Protokol iz Kyota stupio na snagu 16. veljače 2005.**
- **Nakon što je Rusija ratificirala Protokol iz Kyota, omogućila je da 16. veljače 2005. stupi na snagu taj sporazum Ujedinjenih naroda o smanjenju globalnog zagrijavanja, kojemu je dosad pristupilo 126 država. Protokolom, koji stupa na snagu 90 dana nakon ruske ratifikacije, 55 industrijski razvijenih zemalja obvezuje se smanjiti ispuštanje plinova koji stvaraju učinak staklenika, među kojima najviše ugljičnog dioksida. Ruski udio u tom onečišćenju iznosi 17 posto.**
- **Održivost Protokola ovisila je o Rusiji otkako su se 2001. iz njega povukle Sjedinjene Države, uz obrazloženje da im je sporazum preskup i da su iz obveza nepravедno isključene industrijalizirane zemlje kao što su Kina i Indija.**
- **Protokolom iz Kyota propisano je da može stupiti na snagu kad ga ratificira najmanje 55 razvijenih zemalja, odgovornih za 55% emisija stakleničkih plinova.**
- **Republika Hrvatska je potpisala Kyoto protokol 1999., ali ga još nije ratificirala. Razlog tome je zahtjev koji je Hrvatska poslala Tajništvu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) kojim traži povećanje emisije bazne godine o čemu se pregovara na sastancima tijela Konvencije.**
- **Hrvatska je obvezna ratificirati Kyoto protokol do ulaska u EU.**